

EVET YAPABİLİRİM

GENÇLER İÇİN LİDERLİK

13 - 17 YAŞ

EVET YAPABİLİRİM

GENÇLER İÇİN LİDERLİK

13 - 17 YAŞ

Be-Free Center
Özgür Ol Merkezi

WLP - Women's Learning Partnership
For Rights, Development, and Peace
*Kadın Hakları, Gelişme ve Barış için
Kadınların Öğrenme Ortaklığı*

4343 Montgomery Avenue, Suite 201

Bethesda, MD 20814

Tel: (1) 301-654-2774

Fax: (1) 301-654-2775

Email: wlp@learningpartnership.org

Web: www.learningpartnership.org

Redaksiyon: Nanette Pyne

Çeviri: Magnum Group, Inc

Tasarım: Xanthus Design, Washington, DC

© Copyright 2014

Women's Learning Partnership for Rights,
Development, and Peace (WLP)

ISBN 978-1-939525-84-0

Turkish Adaptation

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	v
HAKKIMIZDA	vi
ÖNSÖZ	vii
GİRİŞ	xiii
Bölüm 1: Bu El Kitabının Amacı.....	xiii
Bölüm 2: Kimler Kolaylaştırıcı Olabilir?.....	xvi
Bölüm 3: Oturum Kolaylaştırıcıları için İpuçları.....	xvii
ÇALIŞMA OTURUMLARI	1
Oturum 1: Kimler Lider Olabilir?.....	1
Oturum 2: Liderlik ve Seçenekler	5
Oturum 3: Özsaygı – Liderliğin Belkemiği.....	9
Oturum 4: Vizyonumu Oluşturmak.....	13
Oturum 5: İletişim – Liderliğin Özü.....	17
Oturum 6: Ortak bir Vizyon Oluşturmak	19
Oturum 7: Güç Birliği Oluşturmak.....	21
Oturum 8: Farklılıklardan Öğrenmek.....	23
Oturum 9: Sorun Çözme ve Seçenek Oluşturmada Yaratıcılık.....	25
Oturum 10: Değerler ve Liderlik	29
EK	33

TEŞEKKÜR

Cömert destekleriyle bu yayının geliştirilmesini, sınanmasını ve uyarlanmasını sağlayan aşağıdaki kurum ve kuruluşlara teşekkür ederiz:

- **The Sigrid Rausing Trust (Sigrid Rausing Vakfı)**
- **Hollanda Dışişleri Bakanlığı MDG3 (Binyıl Kalkınma Hedefleri 3) Fonu**
- **Ford Foundation (Ford Vakfı)**
- **National Endowment for Democracy (Ulusal Demokrasi Vakfı)**
- **Oxfam-Novib**
- **Shaler Adams Foundaton (Shaler Adams Vakfı)**

Bu el kitabına sayısız fikirleri ile katkıda bulunan ve tüm gelişim aşamalarında yardımcı olan yazarlara, WLP'nin Bahreyn'deki ortağına, Be-Free Center'a ve WLP'nin Ürdün, Malezya, Fas, Nijerya, Filistin ve Türkiye'deki ortaklarına özel teşekkür borçluyuz. Mısır, Ürdün, Kırgızistan ve Nijerya'daki ortaklarımıza, müfredatın denenmesi sırasında YWLP – Young Women's Learning Partnership (Genç Kadınlar Öğrenme Ortaklığı) atölye çalışmalarının yürütülmesinde gösterdikleri destek için minnettarız. Özellikle, el kitabının geliştirilmesi amacıyla gerçekleştirilen atölye çalışmalarına katılan, görüşlerini ve geribildirimlerini paylaşan kadın ve erkek genç dostlarımıza şükran borçluyuz. Ayrıca, bu el kitabının taslaklarını titizlikle gözden geçirdikleri için Siobhan Hayes ve Anne Richardson'a teşekkür ederiz.

HAKKIMIZDA

Yirmi bağımsız kuruluşun ortaklığıyla oluşturulan WLP - Women's Learning Partnership (Kadınların Öğrenme Ortaklığı), Güney yarıkürede, özellikle Müslüman çoğunluğun yaşadığı ülkelerde, kadınları adil ve barışçıl bir dünyanın liderleri ve savunucuları olmak için eğitiyor ve destekliyor. WLP demokratik katılım konusunda kültüre özgü liderlik eğitimleri oluşturuyor; kadınların ailede, toplumda ve ulusal düzeyde daha güçlü liderlik rolleri üstlenmeleri için ihtiyaç duydukları becerileri kazanmalarına yardımcı olmak üzere yerel kuruluşlarla işbirliği yapıyor. Son on yılda WLP; kadınların liderliğini ve kadın haklarını destekleyen, özgür, adil ve demokratik toplumlar oluşturma yolunda değişimin temsilcileri olarak kapasitelerini güçlendiren eğitim programları ve öğrenme araçları geliştirdi. 2001 yılında WLP, özel olarak Müslüman çoğunluğun

yaşadığı toplumlarda kadına odaklanan bir liderlik eğitimi için Seçenekler Yaratmak isimli el kitabını yayınladı. 2010 yılın gelindiğinde, Seçenekler Yaratmak 20 dile çevrilmiş ve birbirinden farklı onlarca kültürel bağlamda benimsenmişti. Günümüzde WLP'nin programları ve eğitim materyalleri 40'dan fazla ülkede on binlerce kadına ve erkeğe ulaşarak yerel kuruluşları varlıklarını sürdürebilmek için destekliyor ve tüm dünyada kadın hareketlerine güç katıyor.

ÖNSÖZ

WLP, düşünen gençlerin desteklenmeleri halinde toplumda güçlü birer lider, evrensel hakların etkin savunucuları olacağına inanıyor. Gençlerin, özellikle genç kadınların, düşüncelerini açıkça ve yüksek sesle dile getirmek için cesaretlendirilmeye, eğitime ve bazı beceriler kazanmaya gereksinimleri var. Ortağımız olan kuruluşlar, gençlerin kendi ülkelerinde demokrasi, toplumsal cinsiyet eşitliği ve katılımcı liderlik konularıyla ilgilenmelerini ve yeni binyılda karşılıklı çıkarabilecek daha büyük fırsatlara hazırlanmalarını sağlama konusunda büyük bir sorumluluk hissediyor. YWLP - Young Women's Learning Partnership (Genç Kadınların Öğrenme Ortaklığı), bu değerleri benimseyen kadınlar tarafından tasarlandı ve geliştirildi. YWLP'nin eğitim programı, genç kadınları kendi potansiyellerini gerçekleştirmelerini sağlayacak becerilerle güçlendirmek ve bunun salt kendileri açısından değil, toplumları açısından da taşıdığı önemi kavramalarına yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır. Program; değişimin gerçekleşmesinde en önemli etmenin genç kadınların temsil yetkisinin tanınması olduğu ve eşitliğe dayalı, adil ve barışsever toplumların oluşturulmasına yardımcı olabilecek yaşamsal bir role sahip oldukları görüşünden yola çıkılarak geliştirilmiştir. YWLP programı genç kadınlara akranlarıyla düzeyli iletişime girebilme ve başkalarıyla işbirliğini deneyimleme şansı sunarak,

işbirliği ve dayanışmanın değerini anlamalarını sağlar. En önemlisi, program, onlara zorluk gibi görünebilecek fırsatları tanıma ve değerlendirmenin araçlarını sunar, ortak çabalarla başaramayacak hiçbir şey olmadığını fark etmelerine yardımcı olur. El kitabı; yaratıcılığı, bilgi paylaşımını ve ortaklıklar kurmayı vurgulayan atölye çalışmaları içermektedir ve çok çeşitli öğrenme ortamlarına uyarlanabilmesi amaçlanmıştır. WLP'nin atölye çalışmaları, el kitabının derslerini bilişim ve iletişim teknolojileri (BİT'ler) gibi gençlerin ilgisini çekecek becerilerle tamamlamaktadır. YWLP BİT'lerin sadece eğlence veya sosyal iletişim amacıyla değil, savunu ve sosyal değişimin araçları olarak da kullanılabileceğini ortaya koymaktadır. YWLP programımız yoluyla, gençler hayatlarını etkileyen büyük ve karmaşık sorunlara çözümler oluşturmak için gerekli donanıma sahip olacaklar. YWLP, gençlerin, günümüz teknolojisini kullanarak yarının dünyasını oluşturmalarında yardımcı olacaktır.

Mahnaz Afkhami

Başkan ve CEO

Kadınların Öğrenme Ortaklığı

Women's Learning Partnership

WLP Ortak Kuruluşları Hakkında

AIL - Afghan Institute of Learning (Afgan Öğrenme Enstitüsü): AIL, kadınlar tarafından yönetilen bir sivil toplum kuruluşudur ve yaratıcı, duyarlı ve kararlı bir yaklaşımdan yararlanarak Afgan kadınların, çocukların ve toplulukların sağlık ve eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için çalışmaktadır. Sağlık ve eğitim uzmanlarıyla ve kuruluşlarla birlikte, öğretmen eğitimi, sağlık eğitimi, sağlık personeli eğitimi ile liderlik ve insan hakları eğitimi konusunda geliştirdiği programlarla eğitim hizmetleri sunmaktadır. Bu programlarla evde eğitim, toplum temelli kuruluşlar, kadınlar için öğrenme merkezleri ve bir okul öncesi eğitim programı desteklenmektedir. www.afghaninstituteoflearning.org

AWAM - All Women's Action Society (Tüm Kadınlar Eylem Topluluğu): 1985 yılında kurulan AWAM, Malezya'da kadınların hayatlarını iyileştirmeye kararlı, bağımsız bir feminist kuruluştur. Vizyonu, kadınlara saygılı ve her türlü şiddet ve ayrımcılıktan arınmış adil, demokratik, eşitlikçi bir toplum oluşturmaktır. AWAM, bu amaca ulaşmak için, kadın haklarını güvence altına alma konusunda bilgi sağlayarak, bağlantılar kurarak ve kaynakları harekete geçirerek; kadın ve erkek arasında eşitlik sağlamaya ve kriz dönemlerinde kadınları desteklemeye çalışır, AWAM'ın faaliyetleri aktif savunuculuğu, eğitim ve stajları ve şiddet kurbanlarına danışmanlık ve hukuki yardım gibi doğrudan hizmetleri içerir. www.awam.org.my

ADFM - Association Démocratique des Femmes du Maroc (Faslı Kadınların Demokratik Derneği): ADFM, 1985 yılında kadınların insan haklarını savunmak ve desteklemek, eşitlikçi politikaları ve sosyal uygulamaları geliştirmek üzere kurulmuş bağımsız bir dernektir. Fas'ta kadın haklarına odaklanan en büyük sivil toplum kuruluşlarından biri olarak ADFM, gerek bölgesel gerekse uluslararası düzlemde sivil toplum ve resmi kurumlarla başarılı ağlar oluşturmaktadır. Dernek, kadınların haklarını aktif savunuculuk, farkındalık

yaratma, okur-yazarlık kampanyaları, doğrudan yardım, eğitim ve benzeri faaliyetler yoluyla güvence altına alır ve güçlendirir. www.adfm.ma

AFCF - Association des Femmes Chefs de Famille (Kadın Aile Reisleri Derneği): Moritanya'da faaliyet gösteren bir sivil toplum kuruluşu olan AFCF'nin öncelikli misyonu insan haklarını geliştirmek, kadınların ve çocukların haklarını savunmaktır. AFCF, özellikle kadınların aile reisi olduğu riskli durumlarda; kadınları desteklemeye, kadınlar ve çocukların yaşam koşullarını iyileştirmeye çalışan bir dernekler ağı oluşturmaya, toplumsal cinsiyet eşitliğine katkıda bulunmaya ve farklı sosyal sınıflardaki kadınlar arasında aktif bir dayanışma oluşturmaya çalışmaktadır. www.afcf.asso.st

Aurat Foundation (Aurat Vakfı): Vakıf 1986 yılında bir sivil toplum örgütü olarak kurulmuştur. Çalışmalarını Pakistan'da kadın haklarının savunulmasına ve vatandaşların adil, demokratik, uygar bir toplum oluşturma amacıyla iyi yönetim çabalarına katılma konusunda desteklenmesine adanmıştır. Vakıf, Pakistan'da kadın hakları ve cinsiyet eşitliğine yönelik savunuculuk, aktivizm, bilgi ve veri oluşturma ile ilgili faaliyetlerinde 1.200'den fazla sivil toplum kuruluşu ve toplum temelli kuruluşla birlikte çalışmaktadır. www.af.org.pk

BAOBAB for Women's Human Rights (Kadın Hakları için BAOBAB): Özellikle Müslüman kadınlara odaklanan BAOBAB; kadınların dini, hukuki ve geleneksel kurallar bağlamında insani ve yasal hakları için çalışan ve kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. BAOBAB; hukuk uzmanları ve yardımcı hukuk personeli, politika belirleyici kişi ve kurumlar, kadın ve insan hakları grupları, diğer sivil toplum kuruluşları ve genel kamuoyu ile birlikte çalışmaktadır. İnsan hakları, özellikle

kadınların insan hakları konusunda eğitim programları düzenlemektedir. BAOBAB, kadın haklarına yönelik eğitim ve staj projelerine ve sosyal politikaları ve devlet politikalarını etkilemek üzere kadın haklarının daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayan programlara finansal destek sağlamaktadır.

www.baobabwomen.org

BFC/BWA - Be-Free Center/Bahrain Women's Association (Özgür Ol Merkezi/ Bahreyn Kadınlar Birliği):

BFC/BWA, Bahreyn'de kadın haklarını ve çocukları destekleyen bir kuruluştur. Kuruluş, kadınların yasal hakları ile küreselleşme, bilgi teknolojileri, çevre, sağlık, kültür ve aile gibi, kadınları etkileyen diğer meselelere yönelik farkındalığı artırmaya çalışmaktadır. Be-Free Center, çocuk ihmali ve istismarını ortadan kaldırmaya ve çocukları güçlü ve üretken vatandaşlar olma yolunda desteklemeye odaklanmıştır. BWA Eğitim amaçlı atölye çalışmaları ve seminerler, radyo ve televizyon programları, taraftar kampanyaları ve ağ oluşturma çalışmalarını içeren faaliyetlerle kadınlar arasında aktif vatandaş katılımı oranlarını artırmaktadır. Resmi olarak 2001 yılında kurulan BWA'nın vizyonu, "insani gelişme çağı için liderleri güçlendirmektir."

www.bahrainws.org

Cepia - Cidadania, Estudo, Pesquisa, Informaço e Aço (Vatandaşlık, Eğitim, Araştırma, Bilgi ve Eylem):

Cepia, başta tarihsel olarak Brezilya vatandaşlıklarını eksiksiz bir biçimde yaşama geçiremeyen grupların hakları olmak üzere, insan haklarını ve vatandaşlık haklarını destekleyen projeler geliştirmeye odaklanmış kâr amacı gütmeyen bir sivil toplum kuruluşudur. Cepia; sağlık, cinsel sağlık ve üreme sağlığı hakları, şiddet ve adalete erişim, yoksulluk ve istihdama odaklı çalışmalar ile eğitim ve sosyal içerikli müdahale projeleri yürütür. Cepia'nın savunu stratejisi; kamu politikalarının izlenmesi ve

değerlendirilmesi ile farklı sosyal gruplar ve sivil kuruluşlarla açık bir diyalog yürütmeyi içerir.

www.cepia.org.br

CRTD-A - Collective for Research & Training on Development-Action (Kalkınma Eylemleri Alanında Araştırma ve Eğitim Kolektifi):

CRTD-A; Lübnan'da sivil toplum kuruluşlarına, resmi kurumlara, araştırmacılara ve uluslararası kuruluşlara sosyal kalkınma ve toplulukların gelişmesi konularında, toplumsal cinsiyet eşitliği ve adaletini vurgulayan teknik destek ve eğitim hizmetleri sunmaktadır. CRTD-A; nitelikli, katılımcı ve eyleme dayalı sosyal araştırma kuram ve uygulamalarına odaklanır ve toplumsal cinsiyet ve kalkınma, toplumsal cinsiyet ilkelerinin sisteme dâhil edilmesi, toplumsal cinsiyet eğitimi, sosyal kalkınma, sivil toplum ve yoksulluk konularında özgün bilgi üretir. CRTD-A ekibi, sivil toplum örgütlerine ve kalkınma sürecindeki diğer aktörlere toplumsal cinsiyetle danışmanlık hizmetleri de sunmaktadır.

www.crt-da.org.lb/en

Fodem - Fondo de Desarrollo para la Mujer (Kadınlar için Kalkınma Fonu):

Fodem, Nikaragua'da kısıtlı kaynaklara sahip kadınların finans, iş dünyası ve vatandaşlık programları yoluyla ekonomik ve siyasi açıdan güçlenmesini destekleyen ve kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. Uyguladığı programlar Fodem'e, Grupo Intercambio tarafından verilen Orta Amerika'da En İyi Uygulamalar ödülünü kazandırmıştır.

www.fodem.org.ni

FWID - Forum for Women in Development (Kalkınmada Kadın Forumu):

FWID, Mısır'da kadınların özgürleşmesi ve kadınlara yönelik her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması için çalışan sivil toplum kuruluşlarının oluşturduğu bir ağıdır. Çalışmalarına 1997'de 15 sivil toplum kuruluşu ile başlayan FWID, kadınlara ayrımcılık içeren politikalar ve mevzuatta reformları

savunmaktadır. Farklı toplumsal ve mesleki geçmişlere sahip kadın ve erkek aktivist grupların demokratik, adil ve eşitlikçi bir toplum inşa etmek için birlikte çalışmasından oluşmaktadır.

<http://www.learningpartnership.org/egypt>

KEDV - Kadın Emegini Değerlendirme

Vakfı: KEDV, Türkiye'de yerel kadınlarının uzmanlık ve potansiyelinden yararlanarak kadınların sosyal, ekonomik ve siyasi karar mekanizmalarına eşit katılımını sağlamak için çalışan bir sivil toplum kuruluşudur. 1986'da kurulan Vakıf, yaşam kalitelerini yükseltebilmeleri, içinde yaşadıkları toplulukları ve kendi liderliklerini geliştirebilmeleri için düşük gelirli kadın gruplarını desteklemektedir. KEDV, çalışmalarını İstanbul'da, Marmara deprem bölgesinde ve Türkiye'nin güneydoğu bölgesinde sürdürmektedir. Vakıf, ayrıca yerel yönetimlere, sivil toplum kuruluşlarına ve faaliyetlerine KEDV programlarını katmak isteyen diğer kurumlara danışmanlık, eğitim ve izleme desteği de sunmaktadır.

www.kedv.org.tr

CAC - Human Rights Center/Citizens against Corruption (İnsan Hakları Merkezi/ Yolsuzluğa Karşı Çıkan Yurttaşlar)

Kırgızistan'da bulunan CAC, kadınlar ve mültecilerin haklarına odaklanmakta, yasal danışmanlık hizmetleri sunmakta, araştırmalar yürütmekte ve yayınlamakta, yurttaşlığa ilişkin forumlar düzenlemekte, halka açık duruşmalara katılmakta ve insan hakları savunucularına destek vermektedir. CAC, devlet birimlerindeki yolsuzlukla mücadele, seçimleri izleme ve seçim reformunu destekleme, Parlamento'da kadınları destekleme ve işkence ve ölüm cezasıyla mücadele konusunda çalışmalar yapmaktadır.

www.anticorruption.kg/index.php/en/about-

İran: WLP, Farsça eğitim kılavuzları ve multimedya eğitim programları oluşturmak amacıyla, İran'dan gelen eylemci ve akademisyenlerle ortak çalışmalar yapmaktadır. 2005 yılında WLP, bir grup İranlı eylemciler, sivil toplum kuruluşlarının liderleri, gazeteciler ve akademisyenlerle birlikte, programa katılanların katılımcı liderliğe ilişkin beceriler geliştirebilmesi ve İran'daki kadın ağlarının güçlendirebilmesi için National Learning Institute for Women's Leadership and Training of Trainers (Kadınların Liderliği ve Eğitimcilerin Eğitimi için Ulusal Öğrenme Enstitüsü) kurumunu oluşturdu.

SWRC -Shymkent Women's Resource Center (Şimkent Kadınlar için

Güç Birliği): SWRC, Kazakistan'da, programlarıyla kadın ticaretine ve kadına yönelik şiddete karşı mücadele eden, kadın haklarını ve kadınların liderliğini destekleyen ve kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. SWRC kadın ticareti ile savaşmak için kampanyalar organize etmekte, kadınlar için kişisel gelişim destek grupları oluşturmakta, psikolojik ve yasal danışmanlık sağlamakta ve kadın ticaretinin kurbanları için bir barınağı yönetmektedir.

www.swrc.kz/eng

SIGI/J – Sisterhood Is Global Institute/ Jordan (Kız Kardeşlik Küreseldir

Enstitüsü/Ürdün): SIGI/J, 1998'de kurulmuş bir sivil toplum kuruluşudur. Kurucuları arasında kadınların haklarını eğitim, beceri geliştirme ve modern teknoloji yoluyla desteklemek ve iletirmek için çalışan avukatlar, hukukçular ve insan hakları eylemcileri yer almıştır. Programları arasında insan hakları eğitimi, kadınlara ve genç kızlara yönelik şiddetle mücadele girişimleri ve BİT eğitimi sunan bir bilgi paylaşım programı yer almaktadır. SIGI/J aynı zamanda, kadın liderlerin deneyimlerini artırmayı amaçlayan kültürel ve eğitici etkinlikler için finansal destek de sağlamaktadır.

www.sigi-jordan.org/pages

WATC - Women's Affairs Technical Committee (Kadın Sorunları Teknik Komitesi):

1992 yılında Filistin'de kurulan WATC, kadına yönelik ayrımcılığı ortadan kaldırmayı ve insan haklarına saygılı demokratik bir topluma ulaşmayı amaçlayan bir koalisyonudur. WATC'nin hedef ve amaçları arasında; genç kadınların liderlik becerilerini geliştirmek, kadınların her seviyede siyasete katılımını artırmak ve kadın hakları kuruluşlarını güçlendirmek ve desteklemek bulunmaktadır. WATC, hedeflerine eğitimler vererek, ağlar oluşturarak, aktif destek sağlayarak, kampanyalar düzenleyerek ve eğitsel bir medyanın varlığını koruyarak ulaşır.

www.watcpal.org

WSPM - Women's Self-Promotion Movement (Kadınların Kişisel Gelişim Hareketi):

WSPM, 2001 yılında Zimbabve'de kurulmuş bir taban örgütüdür. WSPM, dezavantajlı kadınların hayatlarını eğitim, ekonomik gelişme ve kadınların liderliği yoluyla iyileştirmeye çalışan ekonomik güçlendirme ve kapasite oluşturma programları uygulamaktadır. Kuruluş, özellikle güney Afrika bölgesindeki mülteciler, kadınlar ve genç kızlarla çalışmaktadır.

GİRİŞ

BÖLÜM 1:

Neden Böyle bir El Kitabı Hazırlandı?

Hızla değişen, enformasyon çağından bilgi çağına geçtiğimiz, ağır ekonomik ve sosyal güçlükler, siyasi çatışmalar ve başka zorlu konularla karşı karşıya kaldığımız günümüz koşullarında, başta güney yarıkürede olmak üzere, kadınlar ve çocuklar hala tüm toplumların en korunmasız kesimleri konumunda. Tehlike, özellikle genç kızlar için, çok büyük.

Birçok toplumda liderlik, geleneksel olarak güce ve paraya sahip erkeklerin olageldi. Liderler; disiplin sağlama, emirler verme ve gerekiyorsa cezalandırma gücüne sahip kişiler olarak görüldü. Bu nitelikler, genel olarak kadınlarda, özellikle genç kızlarda pek bulunmaz.

Bu el kitabı liderliğe farklı bir açıdan bakmaktadır: yukarıda belirtilen unsurlardan hiçbirini zorunlu görmez. Buradaki liderlik kavramı, sorunsuz ve sürekli olarak değişime açık olmakla ilgilidir. Öğrenmeyle, katılımla, paylaşım ve güçlendirmeyle ilgilidir. Etrafımızda olup bitenlerin ve dünyadaki rolümüzün farkında olmak meselesidir. Bunların hiçbirinin cinsiyet, yaş, milliyet veya sosyal statü ile ilgisi yoktur.

Kadınlara yatırım yapmanın, sürdürülebilir kalkınma ve daha barışçıl bir dünya için akıllı bir adım olduğu kanıtlanmıştır. Öte yandan, bir şeyleri inşa etmek, mevcut olanı değiştirmekten her zaman daha kolaydır. Bu durum; özellikle insanların

kendileri, yaşamları, yetenekleri ve dünyadaki rolleri hakkındaki inançları söz konusu olduğunda daha belirgindir. Kız çocuklarını liderlik yolunda küçük yaşlarda eğitmek, daha sonra ihtiyaç duyulacak öğrenileni unutma ve yeniden öğrenme sürecinin güçlüklerini hafifletecektir ki, böyle bir süreç zorlu, hatta bazı durumlarda engelleyici olabilmektedir. Kendilerini lider olarak görmelerine yardımcı olmak ve onları kendi toplumlarına katılmaya teşvik etmek, özsaygılarını güçlendirmeleri ve gerek kendi hayatlarını gerekse iletişimde buldukları kişilerin hayatlarını değiştirebilecek beceriler kazanmaları konusunda genç kızları destekleyecektir.

Neden Bu Yaş Grubu Hedeflendi?

Birbirinden farklı çok sayıda kuruluş, aralarında kadınlara yönelik taban örgütlerinin de bulunduğu çeşitli güçlendirme programları yürütüyor. Ancak, büyük önem verilmesi gereken genç kızlar, bu tür bir ilgiye ve benzer programlara geleneksel olarak erişemiyorlar. Oysa 13-19 yaşları arasındaki dönem, kişinin kendi inanç sistemi için kritik bir gelişim aşaması olduğundan, bu gençlerin kişiliğini inşa etmek ve özsaygılarını artırmak için yapılan küçük bir yatırım bile, onların geleceğini güçlendirmek açısından büyük getiriler sağlayabilir. 13-19 yaş arası genç kızlara yatırım yapmak, geleceğe akıllıca yatırım yapmaktır.

Bu El Kitabı ile Neyi Başarmaya Çalışıyoruz?

Bu el kitabı, genç kızlar için bir temel oluşturmaya çalışmaktadır ki, böylece;

- liderliğin anlamını, nasıl lider olabileceklerini ve diğer kişilere lider olma yolunda nasıl yardımcı olabileceklerini kavrayabilsinler.
- kendileri hakkında daha bilinçli ve yeteneklerinin daha fazla farkında olsunlar.
- içinde yaşadıkları topluluklar hakkında daha fazla bilgi sahibi olarak daha güçlü bir bağlılık geliştirsinler, ve olumlu yönde bir değişim başlatma sürecinde, küçük de olsa, rollerini anlayabilsinler.
- karşılıklı zorluklar şeklinde çıkabilecek fırsatları tanıyıp değerlendirebilsinler.
- kendini güçlendirmek ve başkalarına yardım etmek için uygulanabilir planlar geliştirebilsinler.
- yaşam yolculuklarının her aşamasında insani değerleri dikkate alabilsinler.

Bu El Kitabı Farklı Kültürlere Duyarlı mı?

Bu el kitabı, okuyucularının birbirinden farklı kültürlerini dikkate almaktadır. Bu duyarlılık kitabın içinde yer alan alıştırmalar ve oturumlara yansıtılmış, yazarlar da kültürel açıdan hassas kelime, alıştırma ve tartışmalar üzerinde özenle çalışmıştır.

El Kitabının Yapısı

Bu el kitabı, her biri diğerinden bağımsız, ancak bütün olarak birbirini tamamlayan birçok bölüm içermektedir. Dolayısıyla, katılımcılar tek bir bölüm dahi işleseler, o bölümün mesajını anlayabilirler. Diğer

yandan tüm oturumlara katılan bir grup bu deneyimleri kendilerini güçlendirecek, özsaygılarını artırmayı sağlayacak sağlam bir temel oluşturmak üzere birleştirebileceklerdir.

Bazı bölümler ek materyaller içerirse de, her bölümde şunlar bulunmaktadır:

BAŞLIK

Başlık, bölümün odaklandığı ana kavramları yansıtır.

AMAÇLAR

Hedefler, belirli bir alıştırmaların neyi başarmaya çalıştığını belirtir.

AŞAMALAR

Her bölümde iki aşama bulunur: ısınma ve ana egzersiz.

GİRİŞ

Aşama 1: Isınma

Katılımcıların konuyla tanışmasını ve grubun kaynaşmasını sağlamak için yapılan kısa, eğlenceli bir alıştırmadır. Her ısınma alıştırmasının bir adı, araçları ve uygulama adımları vardır.

Aşama 2: Ana Alıştırma

Bölümün ele aldığı kavramı netleştirmeye odaklanan ana alıştırmadır. Bölümün amaçlarını, gerekli tahmini süreyi, gerekli araçları, oturma düzeni ve hazırlık çalışmalarını ve alıştırmayı gerçekleştirmek için gerekli diğer tüm adımları ve yapılacak tartışmaları eksiksiz olarak açıklayan bir içeriğe sahiptir.

Bugün Ne Yapabiliriz?

Bu bölüm, katılımcıların düşünebileceği ve evlerine gittiklerinde uygulayabileceği küçük, pratik eylemleri ve ipuçlarını sunar. Liste, kızların farklı kişiliklerini, durumlarını ve ortamlarını dikkate alır ve küçük de olsa, sorunsuz ancak etkili değişikliği davet etmeye ve yüreklendirmeye çalışır.

GEREKLİ ARAÇLAR

El kitabı, katılımcıların araç ve materyallere sınırlı erişimi olabileceğini varsaymaktadır. Bu nedenle, kaliteden ödün vermeden, her egzersizin mümkün olduğu kadar az araç ve materyal kullanılarak yürütülmesine özen gösterilmiştir.

YÖNTEMLER

Bu el kitabında kullanılan yöntemler aşağıda verilmektedir:

Etkileşim

Tüm egzersizlerde, katılımcılar kavramları eğlenceli oyunlarla işler ve öğrenirler.

Grup Çalışması

Çoğu egzersiz, gruplar halinde yapılacak şekilde tasarlanmıştır. Bu, öğrenme sürecini kolaylaştırır, iletişim becerilerini geliştirir ve kendinin farkına varmasını sağlar.

Tartışmalar

Ana kavramlar, bir yanda farklı görüş açılarına saygı gösterilmesini, diğer yanda fikir paylaşımını ve kişisel düşüncelerin dile getirilmesini teşvik eden sorular yoluyla tartışılır.

Beyin fırtınası

Beyin fırtınası, katılımcıların fikir ve bilgileri paylaşmasına, bir araya getirmesine ve bir kavrama ilişkin ortak bir anlayış geliştirmesine olanak tanır. Ekte, beyin fırtınasına ilişkin bazı yönergeler yer almaktadır.

Bu El Kitabının Temelleri Nedir?

Bu el kitabında bulunan materyal, aşağıdaki ilkeleri temel alır:

- Değerler
- Saygı
- Bir kişinin yeteneklerine duyulan inanç
- Değişim için güdülenmek
- Küçük adımlara değer vermek
- Paylaşarak öğrenmek
- Farklı görüş açılarına saygı duymak
- Ortak yönleri bulmak ve onlara dayanarak gelişmek

BÖLÜM 2:

Kimler Kolaylaştırıcı Olabilir?

Bu el kitabı, temel eğitim becerilerine sahip herkesin oturumlarda kolaylaştırıcı rol üstlenebilmesi için, basit ve bilgilendirici biçimde yazılmıştır. Bununla birlikte, eğitmenin, bu el kitabı için tasarlanmış olan WLP Training of Trainers (Eğiticilerin Eğitimi) atölye çalışmasına katılmış olması yarar sağlayacaktır. Eğitmen genç kızların bazı ortak özelliklere odaklanarak onların en iyi yönlerini ortaya çıkarabilecektir. Bu çabalar sırasında olumsuz duyguları tetikleyebilecek bazı ortak konulara da dikkatle yaklaşılmalı veya bu konulardan kaçınılmalıdır. Bunlar; nesil farklılıklarını ele almak, yargılamak, iletişim ve teknoloji konusundaki muhtemelen geniş bilgilerini sorgulamak ve diğer kritik konular olabilir.

Akran Eğitmenler, Akranların Birbirine Yardım Etmesi

'Akranların birbirine yardım etmesi' fikri birçok alanda etkili olmaktadır. Özellikle, aralarında internetin de bulunduğu farklı ortamlarda çok çeşitli kültürlere maruz kaldıkları için, gençlerin kendilerine özgü kelimeleri, inançları, jargonu ve hayata bakış açıları oluşmuştur. Birbirlerinin düşlerini, korkularını, ihtiyaçlarını ve umutlarını genellikle yetişkinlerden daha net biçimde anlayabilirler. Bu el kitabının tüm bölümleri, eğitilmiş akranların kolaylaştırabileceği şekilde tasarlanmıştır.

Grup Kaç Kişiden Oluşmalı?

İdeal grup sayısı, 16 ila 24 katılımcı arasındadır. Daha küçük bir grup, keyifli ve canlı bir etkileşim sürdürülmesini zorlaştırabilir; öte yandan, çok büyük bir grupta kaliteyi korumak güç olabilir.

Uygun Yaş Aralığı

Grup içindeki büyük yaş farkları sorun yaratabilir ve yaş aralığı daraldıkça grupta daha yoğun bir dayanışma duygusu gelişebilir. Yine de de, bu yaş grubundaki genç kızlar için yaş öncelikli bir kıstas değildir. Genellikle, bir şeye ait olma (örneğin, okulda aynı sınıfta olma) duygusunu paylaştıklarında, gruptakilerle daha fazla ortak noktaları olduğunu hissedeceklerdir.

Oda ve Ortam

Atölye çalışmaları için ideal mekânlar; odalar, toplantı salonları hatta rahat, harekete olanak tanıyan ve müdahale veya gürültüden etkilenmeyen dış mekân alanlarıdır.

BÖLÜM 3:

Kolaylaştırıcılar İçin İpuçları

Bir kolaylaştırıcı şunlara dikkat etmelidir:

- Herkese özgürce konuşma şansı vermeli, fikirlerini dayatmaktan veya kendi görüş açılarını vurgulamaktan kaçınmalıdır.
- Hiçbir fikri doğru veya yanlış şeklinde yargılamamalıdır. Her fikir özgürce paylaşılmalı ve tartışılmalıdır.
- Herhangi bir kişinin doğrudan veya dolaylı olarak aşağılandığı veya küçümsendiği duygusu uyandıracak tüm kelime, eylem veya hükümler nezaket kuralları içinde ancak hiç gecikilmeden kararlı bir biçimde engellenmelidir. Kolaylaştırıcının görevi, herkesin rahatça katılabileceğini hissettiği saygılı, dostça ve sakin bir ortam yaratmaktır.
- Katılımcılar karşıt görüşler dile getiriyorsa; düşüncelerini dile getirmelerine engel olunmamalı, birbirlerinin fikirlerine saygı göstererek konuşmaları teşvik edilmelidir.
- Katılımcılardan biri oturuma katılmıyorsa zorlanmamalıdır. Bunun yerine, örneğin kağıtları dağıtma veya toplama gibi belirli görevlerde yardımcı olması istenerek nazikçe teşvik edilebilir.
- Katılımcıları karşılamak ve her şeyin hazır olduğundan emin olmak için oturumun başlama saatinden en az 15 dakika önce eğitim odasında olunmalıdır.
- Katılımcıların gizliliğine saygı duyulmalı; fikirleri grup dışındaki kişilerle paylaşılmamalıdır. Gruptaki kızların, konuşurken ve fikirlerini paylaşırken kendilerini güvende hissetmeleri gerekir. Oturumu başlatırken bunun vurgulanması yararlı olacaktır.

İpuçları

- Arka planda hafif bir müzik, grup egzersizleri sırasında hoş bir atmosfer yaratabilir.
- Oturumların başında, katılımcılardan kendileri hakkındaki düşüncelerini bir kâğıda yazmalarını ve bu kâğıdı saklamalarını isteyin. Aynı şeyi, son oturumu bitirirken de talep edin. Sonra, kendileriyle ilgili iki değerlendirmeyi karşılaştırmalarını ve dilerlerse tartışmalarını isteyin.
- Oturumun başında, katılımcılara fotoğraflarının çekilmesini kabul edip etmediklerini sorun. Alıştırma sırasında ve oturumun sonunda kızların fotoğraflarını çekin ve çektiğiniz fotoğrafları büyük bir kâğıda yerleştirerek sergileyin. Fotoğrafının çekilmesini istemeyen katılımcıların dileklerine saygı gösterin.
- Bir oturumu yönetmeye başlamadan önce kendi ruh halinizi değerlendirin. Ne kadar sakin ve mutlu olursanız el kitabındaki kavramı o kadar iyi sunabilecek ve oturumun o kadar başarılı geçmesini sağlayabileceksiniz. Pozitif enerjinizi koruyun ve gülümseyin.
- Kızların öğrenmesine yardımcı olmaya çalıştığınız bilgileri kendiniz de öğrenmeye ve bundan zevk almaya bakın.
- Kızları yüreğinizle ve aklınızla dinleyin.

Aşama 1: Isınma

HEDEFLER

Katılımcıları canlandırmak ve birbirlerini tanımalarını sağlamak

Katılımcılar aşağıdaki ısınma etkinliklerinden birini seçebilirler:

1. Hoşlandıklarım ve Hoşlanmadıklarım

UYGULAMA

- Katılımcılar ayakta durarak bir halka oluştururlar.
- Kolaylaştırıcı adını, hoşlandığı bir şeyi ve hoşlanmadığı birşeyi söyleyerek oyunu başlatır.
- Kolaylaştırıcının yanındaki (sağ veya sol) katılımcı, onun sözlerini tekrar ettikten sonra kendi adını söyler, hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyleri belirtir. Halkadaki herkes söz alıncaya kadar devam edilir.
- Bir kişi bir diğerinin adını, hoşlandığı veya hoşlanmadığı bir şeyi unutursa, diğerleri ona yardımcı olabilir.

Örnek:

MONA (Kolaylaştırıcı): Çikolatayı seviyorum ve koşmaktan hoşlanmıyorum.

MARYAM (Mona'nın sağında): Mona çikolatadan hoşlanıyor ve koşmaktan hoşlanmıyor. Ben çiçeklerden hoşlanırım ve odamı temizlemekten hoşlanmam.

KAREEMA (Maryam'ın sağında): Mona çikolatadan hoşlanıyor ve koşmaktan hoşlanmıyor. Maryam çiçeklerden hoşlanıyor ve odasını temizlemekten hoşlanmıyor. Ben bilgisayarları severim ve soğuk havadan hoşlanmam.

Oyun, son kız diğer herkesin dediklerini tekrarlayana dek devam eder ve ne kadar iyi bir hafızası olduğunu keşfeder!

AMAÇLAR

- Atölye çalışmasının amaçları ile ve beklentilerin ana hatlarıyla özetlenmesi
- Atölye çalışmasının kuralları üzerinde uzlaşılması
- Liderlik kıstaslarının kavranması
- Liderlik tanımlarının geliştirilmesi
- Katılımcıların liderliğe ilişkin görüşlerinin alınması ve doğrulanması

2. Karşıtımı Bulma

UYGULAMA

- Kolaylaştırıcı, atölye çalışması başlamadan önce, katılımcı sayısı kadar küçük kâğıt parçaları hazırlar. Bir kâğıt parçasının üzerine bir kelime ve ikinci bir kâğıda bunun karşıtı olan kelimeyi yazar ve kâğıtları katlar. Örneğin, birine AÇIK yazıyorsa, diğerine KOYU yazacaktır veya UZUN-KISA, AÇIK-KAPALI, SICAK-SOĞUK, vb.
 - Kolaylaştırıcı katlanmış kâğıtları katılımcılara dağıtır.
 - Gruptaki katılımcı sayısı tek ise, kolaylaştırıcı gruba katılarak sayının çift olmasını sağlar.
 - Kolaylaştırıcı katılımcılardan ellerindeki kâğıdı açmalarını ve kâğıttaki kelimenin karşıtı olan kelimeyi bulmasını ister.
 - Kolaylaştırıcı katılımcıların, kendi kâğıtlarındaki sözcüğün karşıtını içeren kâğıdı elinde tutan kişinin ismi dışında hangi bilgileri (hobisi, okulu, en sevdiği renk, iyi olduğu konular, tercihleri, vb.) öğrenmelerini istediğine karar verir. Bu bilgiler, isim dışında üç ögeyi geçmemelidir. Bu etkinlik için üç ila beş dakika süre tanınır. İstenen bilgilerin, "son sınav puanınız neydi, zayıf olduğunuz yönler, vb." gibi olumsuz duyguları harekete geçiren herhangi bir şey içermemesi de önemlidir.
- Sonra kolaylaştırıcı, her katılımcıdan kendisini değil, karşıtını tanıtmasını ister. Kızlar bunu, kolaylaştırıcının uygun bulduğu şekilde, ayakta veya otururken yapabilir.
- Şayet kolaylaştırıcı oyunun bir parçası değilse, tıpkı katılımcılar gibi kendisini tanıtmalıdır.

Hedef Tanımlama için Atölye Çalışması

Kolaylaştırıcı, katılımcılardan bu atölye çalışmasına hangi amaçla katıldıklarını söylemelerini ister. Tüm söylenenleri bir kâğıda yazar ve tekrarlanan herhangi bir fikir olduğunda, fikri belirten katılımcıdan benzer hedefi işaretlemek üzere izin ister.

Kısa, İlham Veren Öykü

Kolaylaştırıcı aşağıdaki öyküyü anlatır:
Amina genç bir kızdır. Doğanın güzel olduğuna ve onu korumamız gerektiğine inanmaktadır. Amina bir gün okulda arkadaşı Suad ile yürürken, bahçede bir karınca görür. Suad karıncaya basarak ezmek ister, ancak Amina şöyle der: "Burası onun yaşadığı yer. Onun da yaşamaya hakkı var. Neden ona zarar verelim?" Suad, o zamandan beri bahçedeki hiçbir böceğe zarar vermiyor.

Aşama 2: Ana Egzersiz

HEDEFLER

Bu alıştırma, katılımcıların birer lider olmalarına yardımcı olacak bazı özellikleri tanımalarını sağlar.

UYGULAMA

Oturma Düzeni ve Hazırlık

- Katılımcılar bir halka oluşturacak şekilde otururlar.
- Her katılımcı bir parça kâğıt (veya kart), bir adet renkli kalem ve üç adet taş alır.

İçeriden Dışarıya

- Kolaylaştırıcı her katılımcının, başarılı bulduğu bir lider hakkında düşünmesini ister. Katılımcılar bu modeli kendi hayatlarından, tarihten, edebiyattan veya diğer herhangi bir alandan seçebilirler. Her katılımcı bu karakterin en önemli özelliği hakkında düşünmeli ve bu düşüncelerini kâğıda büyük harflerle yazmalıdır. Her kâğıda sadece bir özellik yazılmalı, ancak karakterin adını veya kendi adını belirtmemelidir. Bu aşama için yaklaşık yedi dakika süre tanınır.
- Kolaylaştırıcı katılımcılara, her biri en önemli gördüğü özelliği yazmış olsa da, diğerlerinin ne yazdığını gördükten sonra, konunun grupla birlikte yeniden düşünebileceğini hatırlatır. Bu, katılımcıların önyargılı olmaktan kaçınmasına olanak sağlar.

Fikirleri Paylaşma

- Katılımcılardan kâğıtları herkesin görebileceği şekilde bir halka oluşturarak yere koymalarını ister.
- Kolaylaştırıcı, gönüllü bir katılımcıdan her kartı (yerinden oynatmadan) yüksek sesle okumasını ister.

Yeniden Düşünme ve Eylem

1. TUR

Bu tur, kolaylaştırıcının ilk katılımcıdan elindeki taşlardan birini liderlik için en önemli olduğuna inandığı niteliğin bulunduğu kâğıdın üzerine koymasını istemesiyle başlar. Bütün katılımcılar bu işlemi tekrarlar. (Not: Gereksiz diyalogları engellemek için, katılımcılar bu egzersizi yaparken müzik çalmak yararlı olabilir).

SÜRE

Yaklaşık bir saat

GEREKLİ ARAÇLAR

Kâğıtlar veya kartlar, renkli kalemler, küçük taşlar (büyük fasulyeler de kullanılabilir)

2. TUR

2. Tur'da her katılımcıdan elindeki ikinci taşı *en önemli* bulduğu ikinci lider özelliğine yerleştirmesi istenir. Bu tur, son katılımcı taşı yerleştirdiğinde sona erer.

3. TUR

3. Tur'da bu defa katılımcılardan taşı en önemli buldukları *üçüncü* lider özelliğine yerleştirmelerini istenir. Bu tur da son katılımcı elindeki taşı yerleştirdiğinde sona erer.

Sayma ve Organize Etme

- Kolaylaştırıcı iki gönüllüden öne çıkmalarını ister. Gönüllüler her kâğıdın üzerindeki taşları sayar ve her özelliğin topladığı puanı özelliğin yazılı olduğu kâğıt parçasının üzerine büyük rakamlarla yazarlar.
- Sonra gönüllüler, kâğıtları puanlarına göre en yüksekte en düşüğe doğru olmak üzere sıraya dizerler.

Sonuçların Tartışılması

- Kolaylaştırıcı en yüksek puana sahip kâğıdı okur ve söz konusu özelliğin, liderlikteki önemini tartışmaya açar. Aynı puana sahip birden fazla özellik varsa, yönetici her birini okumalıdır.
- Zaman yeterliyse, kolaylaştırıcı ikinci ve mümkünse üçüncü en yüksek puana sahip kâğıt veya kâğıtları da okur.

Temel Tartışmalar

Kâğıtların üzerindeki özellikler tartışıldıktan sonra, kolaylaştırıcı aşağıdaki soruları (tek tek) tartışmaya açar:

- Bu kâğıtlar üzerindeki özellikler liderlik için neden önemlidir?
- İnsanlar bu özelliklere sahip olarak mı doğarlar, yoksa yaşayarak mı öğrenirler?
- Bir liderin, başarılı olabilmesi için, bu özelliklerin tümüne sahip olması önemli midir?
- Sizin yaşınızdaki insanlarda bu özelliklerden bazıları var mı?
- Bu özelliklerin cinsiyetle ilgisi var mı?

Bugün Ne Yapabilirim?

Küçük şeyler bile bu dünyada daha iyiye doğru bir değişiklik yaratabilir.

Deneyin!

- Bugün, sahip olduğumu düşündüğüm bir liderlik özelliği. . .
 - Bugün, yapabileceğim bir şey . . .
 - Bugün, arkadaşımı teşvik edebileceğim bir konu . . .
-

Aşama 1: Isınma

Kendimi Daha İyi Tanıyorum

UYGULAMA

- Katılımcılar bir halka oluşturarak ayakta dururlar.
- Kolaylaştırıcı topu tutar ve aşağıdaki dört sorudan SADECE BİRİNİ sorar (tüm grup için bir soru):
 - Size çok dinlenen uluslararası radyo istasyonlarından dünyaya bir mesaj iletme şansı verilseydi, mesajınız ne olurdu?
 - Büyük bir sarayda bir hafta yalnız kalacak olsaydınız ve yanınıza sadece bir hayvan alabileceğiniz söylenseydi, bu hangi hayvan olurdu ve neden?
 - Size bin dolar verilseydi ve bununla bir kişiyi mutlu edecek bir şey satın almanız söylenseydi, kime, ne alırdınız?
 - Bir gün boyunca bütün öğünlerinizde sadece tek bir yiyecek yemeniz gerekseydi, bu ne olurdu?
- Kolaylaştırıcı topu katılımcılardan birine atar ve bu katılımcı, topu sıkıca tutarak cevabını söyler. Daha sonra, katılımcı topu soruyu cevaplaması için başka bir katılımcıya atar.
- Oyun, tüm katılımcılar soruyu cevaplayana dek aynı şekilde devam eder. Son katılımcı cevabını verdiğinde, oyun sona erer.

AMAÇLAR

- Ne tür insanların lider olabileceğinin öğrenilmesi
- Seçeneklerin, liderlikle nasıl ilintili olduğunun öğrenilmesi
- Olumlu tercihlere dayanan küçük eylemlerin, nasıl büyük etkiler oluşturabileceğinin öğrenilmesi
- Liderliğe ilişkin daha geniş kavramların öğrenilmesi

GEREKLİ ARAÇLAR

Sıkıldığında ses çıkaran küçük bir top

Aşama 2: Ana Alıştırma

SÜRE

Yaklaşık bir saat 15 dakika

GEREKLİ ARAÇLAR

Kâğıt, renkli kalemler, büyük kutular (meyve suyu kutuları, boş kağıt mendil kutuları veya hafif olan, üst üste istiflenebilecek ve üzerine bir kağıdın bantla tutturulabileceği kübik nesnelere), yapışkan bant

HEDEFLER

Bu alıştırma, katılımcıların, liderliğin değişimi etkileyebilecek seçeneklerle ilgili olduğunu fark etmelerine yardımcı olur ve olumlu bir değişiklikle sonuçlanacak tercihleri nasıl yapabileceklerini öğrenmeleri için ilham verir.

UYGULAMA

Oturma Düzeni ve Hazırlık

Kolaylaştırıcı, aşağıda verilen yöntemlerden herhangi birini kullanarak katılımcıları üç veya dört gruba ayırır.

- Doğum Günü Sırası: Tüm katılımcılar, doğum tarihlerine göre ayakta dururlar. Sonra, belirli bir kıstasa göre (örneğin, ay başlarında doğanlar bir grupta, ay ortasında doğanlar diğer bir grupta, vb.) gruplara ayrılırlar.
- Renkler: Üç veya dört küme renkli kâğıt bir sepete konur. Renkli kâğıtların sayısı birbirine eşit ve kâğıtların toplam sayısı katılımcıların sayısına eşit olmalıdır. Her katılımcıdan bir kâğıt seçmesi istenir. Aynı renk kâğıdı seçen katılımcılar bir grup oluştururlar.
- İsim Özellikleri Dizisi: Adı 'A' harfi ile başlayan katılımcı, adını yüksek sesle söyler ve bir dizi oluşturmak üzere sıraya geçer. Sonra, adı ilk katılımcının adının son harfiyle başlayan katılımcı, ilk katılımcının yanına geçer. Şayet adı aynı harfle başlayan birden fazla kişi varsa, hepsi aynı gruba girmelidir. Grup aşırı büyük olursa, sıralama alfabadeki bir sonraki harfle belirlenir.

Örnek Olay

Jon Wagner-Holtz

Dokuz yaşındayken, anneme meme kanseri teşhisi kondu. O zamanlar Boston'un güneyinde, Massachusetts'te küçük bir kasabada yaşıyorduk. Anneme konan teşhis ailemiz için bir yıkım oldu. Bunun uzun dönemde ne anlama geleceğini bilmiyorduk. Annemin hastalığı benim için son derece zordu. İlk kemoterapi tedavisinden sonra, çok güçsüzdü ve midesi hep rahatsızdı. Gerçekten öfkeliydim. Ancak gerçek duygularımı ona asla belli etmedim. Zaten kendi sıkıntısı ona yeterdi, bir de benim için endişelenmemeliydi.

Tedavisinin tam ortasında, babam California'ya tayin edildi. Babam beş ay boyunca her on beş günde bir uçakla gidip geldi. Onun için annemin yanında olmamak zordu, bizim içinse babamın evde olmaması. Annem, benim durumumuzla pek başa çıkamadığımı fark etti.

Birisiyle konuşmamın bana iyi gelebileceği düşüncesiyle beni bir psikoloğa gönderdi. Ama bu bana kendimi daha da kötü hissettirdi. Bir profesyonelin, annesine kanser tanısı konmuş bir çocuğun ne hissedebileceğine dair bir fikre sahip olması düşüncesinden hoşlanmamıştım. Kendimden uzaklaşıyordum. Odamda giderek daha çok yalnız zaman geçirmeye başladım.

Sonunda tedaviler bitti ve annem gücünü yeniden kazanmaya başladı. Benden, onunla birlikte Susan Komen Breast Cancer Foundation'un (Susan Komen Göğüs Kanseri Vakfı) yıllık Race for the Cure (Tedavi Yarışı) etkinliğine gitmemi istedi. Yarışa gittik ve annem, pembe renkli kasketler giyen diğer 300 kadar kadınla birlikte, hayatta kalanların töreni sırasında sahnede idi. Hep birlikte hayatı kutluyorlardı. O anda, bu denli muazzam bir destek grubuna sahip olmanın ne kadar muhteşem bir şey olduğunu düşündüm. Aklımdan geçen bir sonraki düşünce şu oldu: bu kadınların çoğu muhtemelen çocuk sahibiydi ve ebeveynlerine kanser teşhisi konmuş bu çocuklar için bu tür bir grup oluşturulması harika olmaz mıydı?

Vakfa bir mektup yazarak onlardan, çocukların destek alabileceği ve ebeveyninin kanser olmasının ne demek olduğunu bilen diğer çocuklarla konuşabileceği bir dayanışma grubunu başlatmak için yardımlarını istedim. Bana, mektup

gönderebileceğim 300 çocuğun adını verdiler ve Vakfı düzenli olarak ziyaret eden sekiz veya dokuz çocuk olduğunu söylediler. Hepimizin öfke, üzüntü ve korku yaşadığını bilmek, kendimizi iyi hissetmemize yol açtı. Bir hafta sonu, Vakfı düzenli olarak ziyaret eden sekiz çocuğu evime davet ettim ve bir destek grubu oluşturma fikrimi paylaşarak onlarla beyin fırtınası yaptım. Bunun çocukların çocuklara destek olduğu bir proje olarak kalmasını istedik, ancak bir psikoloğun bizimle birlikte olması gerektiğini de biliyorduk. Çocuklardan üçü ve ben yaklaşık sekiz psikologla görüştük ve birini işe aldık. Ondan yalnızca bize nezaret etmesini beklediğimizi, aslında kendi destek grubumuzu kendimiz yönetmek istediğimizi anlamıştı.

İlk toplantımızın çocukların kanser ortamından uzaklaşabileceği bir yerde yapılmasına karar

verdik. Bunu bir hastanede de gerçekleştiremeyeceğimizi biliyorduk, çünkü çoğumuz hastaneleri bir düşman gibi görüyordu. Hastaneler, ebeveynlerimizin gittiği ve daha da çok hastalandığı yerlerdi. Dokuz yaşındayken, ebeveynlerimizin iyileşmek için kendilerini daha da hasta eden kimyasal maddeler alması gerektiğini anlayamıyorduk. İlk toplantıya otuz iki çocuk geldi. Çocuklar kendi durumları, duyguları ve mevcut sorunları hakkında konuştular. Eve gitmekten nefret ettiğini söyleyen bir kız ağlıyordu;

bize annesini istifra ederken, kel ve hep uyurken görmekten ne kadar nefret ettiğini anlattı. Yanında oturan başka bir kız onu rahatlatmak için yavaşça elini tuttu. Bu ilk toplantıdan sonra, anneme teşhis konulmasında bu yana kendimi ilk defa biraz iyi hissettim. Grup toplantısının o çok üzgün olan kıza da iyi geldiğini biliyordum.

Başka bir çocuğa yardım etmek bana da iyi geldi. Gurubumuzun adını mümkün olduğunca çok çocuğun duyması için doktorlara el ilanları gönderdik. Basında yer aldık ve aslında bu, sesimizi duyurmamızda bize çok yardımcı oldu. Büyüyerek, kâr amacı gütmeyen ve kendi kaynaklarıyla ayakta duran bir organizasyon haline geldik. Tüm programlarımız ücretsizdir. Tamamen bağışlarla destekleniyoruz. Altı yıl sonra, tüm ülkede 12 eyalette 18 yerel şubemiz var. Bu yıl yaklaşık 10.000 çocuğa yardım edeceğiz.

Grup Tartışması

- Kolaylaştırıcı yukarıdaki örnek olayı okur ve sonra her gruba öykünün en az ikişer kopyasını verir.
- Kolaylaştırıcı, gruplardan öyküyü aralarında tartışmalarını ve öyküdeki kişinin yaptığını düşündükleri üç ana tercihi bulmalarını ister. Bu aşama yaklaşık 15–20 dakika sürmelidir.
- Her grup öyküdeki kahramanın üç tercihini üç ayrı kâğıda yazmak için renkli kalemler kullanır. Gruplardan ayrıca yapılan her tercih için mümkün olan alternatifleri de belirtmeleri istenir.

Fikirleri Paylaşma

- Süre dolduğunda veya gruplar görevlerini tamamladığında (hangisi önce olursa), her gruptan bir veya daha fazla sayıda temsilci öne çıkarak ilk kararı (öykünün akışı içindeki ilk karar) kutuya bantla yapıştırır ve bunun neden doğru tercih olduğunu ve bunun yerine başka hangi tercihlerin (iyi veya kötü) yapılabileceğini açıklar.
- Grup öyküdeki kahramanın ilk tercihlerini açıkladıktan sonra, ikinci tercihini, olası alternatif seçenekleriyle birlikte açıklar, kâğıdı yapıştırdığı kutuyu ilkinin üzerine koyar.
- Grup ikinci tercihin ardından öyküdeki kahramanın üçüncü tercihi için aynı adımları tekrarlar.
- Şayet grup üç tercih öne süremiyorsa, sadece bulabildiklerini açıklar.
- İlk grup süreci tamamladığında, ikinci grup belirlediği tercihleri büyük gruplara açıklar. İkinci grup kutularını, ilk grubun kutularından ayrı bir yere koymalıdır.
- Tüm gruplar açıklamalarını tamamladığında, süreç sona erer.

Bilgi Birikimi

Kolaylaştırıcı veya bir gönüllü, tüm grupların bloklarını öyküdeki olayların sırasına göre düzenler. Katılımcılar görüşlerini belirtebilirler.

Konunun Kavranması

- Kolaylaştırıcı, tercihlerin önemi hakkında kısa bir tartışmaya öncülük eder.
- Kolaylaştırıcı, tartışmayı aşağıdaki soruları sorarak teşvik eder:
 - Bu öyküde bir liderlik kavramı var mı?
 - Bu öyküde sadece bir lider mi var? Birden fazla lider varsa, bunlar kim?
 - Sizin yaşınızdaki insanların lider olabileceğini düşünüyor musunuz? Yol açtıkları değişim, bir insanın hayatında önemli ve vazgeçilmez olabilir mi?

Bugün Ne Yapabilirim?

Aşağıdaki sorular üzerinde düşünebilirsiniz:

- Kendimi bir lider olarak görebilir miyim?
 - Hayatımdaki hangi fırsatlar bana, sadece bir kişiyi, bir aileyi veya bir arkadaş grubunu etkileyebilecek kadar küçük ölçekte de olsa değişimi davet etme olanağı veriyor?
-

Aşama 1: Isınma

Bu ısınma alıştırmaları, oturumu eğlenceli bir şekilde başlatmaya yardımcı olacaktır.

Kendimle Gurur Duyuyorum

UYGULAMA

- Katılımcılar bir halka oluşturacak şekilde otururlar.
- Kolaylaştırıcı, katılımcılardan hayatlarında yapmış olmaktan gurur duyduğu bir şey söylemesini isteyerek oyunu başlatır.
- Oyun, deneyimlerini gönüllü olarak paylaşacak herhangi bir kişiyle başlayabilir. Paylaşılan deneyim kısa olmalı ve anlatımı 30 saniyeyi geçmemelidir.
- Kolaylaştırıcı, tüm katılımcıları deneyimlerini paylaşmaya teşvik eder. Bir katılımcı gurur duyacak herhangi bir şey yapmadığını söylese; kolaylaştırıcı küçük şeyleri görmezden gelmemek gerektiğini söyleyerek yüreklendirir, gurur duyduğu ve paylaşabileceği bir şey bulacağından emin olduğunu belirtir.
- Tüm katılımcılar deneyimlerini paylaştığında oyun sona erer.

Aşama 2: Ana Alıştırma

Beyin fırtınası

HEDEFLER

Bu alıştırma, katılımcıların kendilerine saygı duyma konusundaki inanç ve fikirleri hakkında beyin fırtınası yapmalarına yardımcı olur ve özsaygının ne anlama gelebileceğine dair bazı ortak temeller sunmaya çalışır.

UYGULAMA

Oturma Düzeni

Katılımcılar bir çember şeklinde veya masalarda gruplar halinde oturabilirler.

AMAÇLAR

- Özsaygının öneminin kavranması
- Özsaygı ve liderlik arasındaki ilişkinin kavranması
- Özsaygıyı artıran bir tutum benimsenmesi için güdülenme
- Kendine değer verme ve kendini kabullenmenin öğrenilmesi

GEREKLİ ARAÇLAR

Hiçbir özel araç gerekmemektedir

SÜRE

Yaklaşık 10-15 dakika

GEREKLİ ARAÇLAR

Pano veya sunum tahtası, kalemler

Fikirleri Paylaşma

- Kolaylaştırıcı, bir gönüllüden panoya/sunum tahtasına yazı yazmak üzere öne çıkmasını rica eder.
- Kolaylaştırıcı, katılımcılardan özsaygının onlar için ne anlama geldiğini bir veya iki kelime ile anlatmasını ister.
- Gönüllü, katılımcıların düşüncelerini panoya/sunum tahtasına yazar. Bir katılımcı, panoda/sunum tahtasında önceden yazılmış olan veya benzer bir şeyi söylüyorsa, gönüllü aynı veya benzer kelime(ler)in yanına bir işaret koyar. Bu alıştırmada, yanlış veya doğru cevap yoktur; amaç, herkesin katılmasını sağlamak ve mümkün olduğu kadar çok fikir toplamaktır.
- Kolaylaştırıcı herkesi katılmaya teşvik etmelidir.
- Alıştırma, katılmak isteyen herkes düşüncesini dile getirdiğinde tamamlanır.

Aşama 3: Ana Alıştırma

SÜRE

Grup çalışması için yaklaşık 45-60 dakika, tartışma için 30-45 dakika

GEREKLİ ARAÇLAR

Kâğıt (büyük boy kâğıt daha iyi olacaktır); çeşitli renklerde tükenmez ve keçeli kalemler veya pastel boyalar; yapışkan, renkli kurdeleler ve/veya (mevcutsa) kâğıt üzerine bantla yapıştırılabilecek her türlü süsleme malzemesi

HEDEFLER

Bu alıştırma, katılımcıların özsaygı hakkında bir algı oluşturmalarına ve anlamını daha iyi kavramalarına yardımcı olur. Ayrıca, kendi özelliklerinin farkına varmalarını, kişiliklerini olumlamalarını ve bunları diğer insanlara nasıl anlatabileceklerini öğrenmelerini de sağlayabilir.

UYGULAMA

Oturma Düzeni

Herkese yeterli çalışma alanını sağlamak için, mümkünse her grup en fazla dört katılımcı içermelidir.

Kampanyam

- Kolaylaştırıcı, herkesi değerli bireyler olduklarını göstermeye ve kendilerinde gördükleri özellikler, yetenek, kişilik ve diğer değerleri sergilemeye teşvik eden bir kampanyanın varlığından söz eder.
- Katılımcılara, kendileri hakkında özel buldukları şeyi düşünmek ve diledikleri şekilde ifade etmek için 45 dakika süre verir. Katılımcılar, anlatımlarında istedikleri herhangi bir yöntemi veya aşağıda sıralanan yöntemleri kullanabileceklerdir:

- Kendisi hakkında bir konuşma yapmak
- Kendisini anlatan bir şarkı oluşturmak
- Kendisi hakkında bir şiir yazmak
- Bir poster yapmak
- Bir slogan oluşturmak
- Kolaylaştırıcı her katılımcıyı teşvik eder ve gereken şekilde yönlendirir.
- Tüm katılımcılar görevlerini tamamladığında veya süre sona erdiğinde, her biri çalışmasını diğerlerine sunar.
- Kolaylaştırıcı, her katılımcı çalışmasını sunduğunda alkışlanmasını teşvik eder.
- Bu alıştırma, her bireyin kendini nasıl gördüğüne ve bunun onun özsaygısını nasıl etkilediğine dair daha fazla bilgi edinmenize yardımcı oldu mu?
- Özgüven ve kibir arasındaki farkı nasıl ayırt edebiliriz?
- Bu alıştırma, kendinizi daha çok takdir etmenize ve kendinize daha fazla saygı duymanıza nasıl yardımcı olabilir?
- Özsaygı ile liderlik arasında nasıl bir bağlantı vardır?

Grup Tartışması

Kolaylaştırıcı, katılımcılarla aşağıdaki soruları tartışır:

- Kampanya için kendi hakkınızda iyi ve pozitif şeyler düşünmek kolay mıydı yoksa zor mu?
- Sunumunuzu yaparken neler hissettiniz?
- Okulunuzda veya topluluğunuzda herhangi bir kampanyaya katılmayı düşünür müydünüz? Neden düşünürdünüz veya neden düşünmezsiniz?

Bugün Ne Yapabilirim?

Küçük şeyler bile bu dünyada daha iyiye doğru bir değişiklik yaratabilir

- Arkadaşlarınıza onlarda gördüğünüz iyi özellikleri söyleyin.
- Kişiliğinizde neyin özel olduğunu fark edin ve bunu, çok küçük bile olsa, olumlu bir değişiklik yaratmak için kullanın.
- Kelimeleriniz tercihlerinizdir; kendinizi ve başkalarını nitelerken olumlu kelimeler kullanın

Aşama 1: Isınma

İmza Kampanyası Oyunu

UYGULAMA

- Kolaylaştırıcı veya bir gönüllü, her katılımcıya bir parça kâğıt ve bir tükenmez kalem verir ve herkesten kâğıdına alt alta birçok yatay çizgi çizmesini ister. Satırlar arasında bir imza için yeterince yer olmalıdır.
- Kolaylaştırıcı, bir pano veya sunum tahtasına, aşağıdakilere benzer en az beş kategori yazar:
 - Dörtten fazla kardeşi olan biri
 - Hayatında bir hayvana hiç dokunmamış biri
 - Çevresinde bu ay yeni doğmuş bir bebek olan biri
 - Hayatında en az bir kez gözlerinden yaş gelinceye kadar gülmüş olan biri
 - Bir oturuşta birden fazla elma yiyebilen biri
- Daha sonra kolaylaştırıcı katılımcılardan, sunum panosunda yazılanlardan esinlenerek özgün bir kategori oluşturmalarını ve bunu kâğıtlarının boş olan arka yüzüne yazmalarını ister. Sonra katılımcılara, kategorilerine uygun kişilerden kâğıtlarına imza toplamaya çalışarak odada dolaşmalarını söyler. Katılımcılar, kendileri için uygun olan tüm kategorileri imzalamalıdır. Bu alıştırmaya için en fazla 10 dakika ayrılmalıdır. Herkesin imzaları tamamlandığında veya süre dolduğunda, kolaylaştırıcı imza kampanyasının sona erdiğini ilan eder ve katılımcılardan yerlerine geri dönmelerini ister.
- Kolaylaştırıcı, gönüllülerden seçtikleri kategoriye ilişkin deneyimlerini, grubun geri kalanıyla paylaşmalarını ister.

AMAÇLAR

- Bir vizyon oluşturmanın öneminin ve vizyonun kişinin hayatını nasıl değiştirebileceğinin kavranması
- Bir vizyonu oluşturan ana unsurların anlaşılması
- Bu vizyon oluşturulurken, kendi içimizde, başkalarında ve toplumda gelişmeyi başlatan öğelerin keşfedilmesi
- Vizyonun evrensel değerler çerçevesinde doğrulanması

GEREKLİ ARAÇLAR

Sunum tahtası veya pano, keçeli kalem, küçük kağıt parçaları (bir dosya kağıdının dört parçaya bölünmesi idealdir), tükenmez kalemler

SÜRE

Grup çalışması için yaklaşık
15 dakika

GEREKLİ ARAÇLAR

Yok

Aşama 2: Ana Alıştırma

Kavramları Paylaşma

HEDEFLER

Bu alıştırma, bir sonraki alışırmaya geçmeden önce herkesin ortak bir paydada bulunduğundan emin olmak için katılımcıların bazı kavramlar hakkında beyin fırtınası yapmalarına yardımcı olur.

UYGULAMA

Oturma Düzeni

Herhangi bir özel oturma düzeni gerekmemektedir.

Kavramları Paylaşma

- Kolaylaştırıcı, aşağıdaki soruları sorar ve katılımcıların cevaplarını dinler:
 - Kişisel vizyon nedir?
 - Kişisel vizyon neden önemlidir?
 - Kişisel vizyonun ana unsurları nelerdir?
- Kolaylaştırıcı, söylenenlerden yola çıkarak, standart tanıma (kitabın sonunda bulunabilir) mümkün olduğunca yakın bir grup tanımı öne sürmeye çalışır. Kolaylaştırıcı, her sorunun sonunda yeni bir soruya geçmeden önce, tanımı okur veya kavramı açıklar.

SÜRE

Yaklaşık bir saat 30 dakika

GEREKLİ ARAÇLAR

Kağıt (renkli kağıt önerilir), kalemler (varsa, renkli)

Aşama 3: Ana Alıştırma

Vizyonum. . . Yolum

HEDEFLER

Bu alıştırma, katılımcılara aşağıdaki konularda daha derin bir kavrayış sağlayabilir:

- Kişisel vizyon nedir?
- Kadınların güçlendirilmesi, toplumun geliştirilmesi ve değerlerle ilgili bir kişisel vizyon nasıl oluşturulmalıdır?
- Bir vizyonu tanımlarken neler üzerinde düşünölmelidir?
- Kişisel bir vizyon nasıl yazılmalıdır?

UYGULAMA

Oturma Düzeni

Katılımcılar, rahatlamalarını, düşöncelerini hayallerinde canlandırabilmelerini ve düşöurmalarını kolaylaştıracak rahat bir şekilde sandalyede veya yerde oturabilirler.

Kolaylaştırıcı için kavram ve tanımlar rehberi kitabın sonunda verilmektedir.

Kolaylaştırıcı oturumu şu sözlerle başlatır: “Mükemmel bir güne başladığınızı hayal edin. Günün ilk dakikaları olduğunu düşleyin; kendinizi mutlu ve heyecanlı hissediyor ve güne başlamak için sabırsızlanıyorsunuz. Kendinizi iyi hissediyorsunuz ve geleceğinizle ilgili fırsatlar konusunda pozitif duygular içindediniz.” Ardından kolaylaştırıcı katılımcılardan, olur mu olmaz mı, kolay mı zor mu olduğunu dikkate almadan, gelecekte kim olmak istediklerini gözlerinin önüne getirmelerini ve hayal etmelerini ister. Kolaylaştırıcı katılımcıların, hayalin şu anda mümkün veya erişilebilir olup olmasını değil, sadece sonuçlarını gözlerinin önüne getirmeleri gerektiğini vurgulamalıdır.

Kolaylaştırıcı katılımcılardan rahatlamalarını ve hayallerini yazmak üzere kalem ve kâğıtlarını hazırlamalarını ister. Kolaylaştırıcı aşağıdaki soruları birer birer sormaya başlar ve her biri için birkaç dakika cevaplama süresi verir (süre, kolaylaştırıcının kararına bağlıdır). Her soru için ortalama beş dakika süre önerilir.

- Nasıl görüneceksiniz?
- Hangi alanda hangi düzeyde eğitim almış olacaksınız?
- Ne tür bir iş yapıyor olacaksınız?
- Arkadaşlarınız kimler olacak? Onlarla neler hakkında konuşuyor olacaksınız? Birlikte ne tür etkinlikler yapıyor olacaksınız?
- Kadınlar ve erkeklerin size nasıl davranmasını isterdiniz?
- Bir kadın olarak kim gibi olmak isterdiniz?
- Yaşadığınız toplumda hangi değerleri görmek isterdiniz?
- Yaşadığınız toplumda ne tür bir değişim görmek isterdiniz? Bu değişimdeki rolünüzün ne olacağını hayal ediyorsunuz?

Katılımcılar bu sorulara cevap vermeyi

tamamladığında, kolaylaştırıcı dileklerini özetleyen bir cümle veya kısa bir paragraf yazmalarını ister. Bunun belirli bir biçim veya belirli bir anlatım kalıbı içinde olması gerekmez; daha sonra okuduklarında olumlu ve coşkulu duygular hissetmelerini sağlayacak şekilde düşlerini yansıtmaları yeterli olacaktır.

Bu aşama için yaklaşık 10 dakika süre tanınabilir.

Bunun ardından, kolaylaştırıcı katılımcıların ikili gruplar halinde vizyonlarını tartışması için 10 dakika süre belirler. Katılımcılar vizyon yazarken yaşamış olabilecekleri zorluklar konusunda birbirine yardımcı olmaya çalışır.

10 dakika dolduğunda, kolaylaştırıcı her katılımcıyı vizyonunu diğerleriyle paylaşmaya davet eder. Kolaylaştırıcı, vizyonunu paylaşan katılımcının alkışlanmasını teşvik ederek, eğlenceli ve eleştirel olmayan, peşin hükümsüz bir ortam oluşturmaya çalışmalıdır.

Kolaylaştırıcı, katılımcılardan evlerine gittiklerinde vizyonlarını görünür bir yere koymalarını ve onu tekrar tekrar gözden geçirmelerini ister.

Bugün Ne Yapabilirim?

Küçük şeyler bile bu dünyada daha iyiye doğru bir değişiklik yaratabilir.

Deneyin!

- Vizyonunuza her gün bakın.
- Gün içinde herhangi bir karar almadan önce, kendinize bu kararın vizyonunuzla uyumlu olup olmadığını sorun. Uyumlu değilse, bunu nasıl uyumlu kılabileceğinizi düşünün.
- Dünyada görmek istediğiniz değerlere karşı eylemlerinizi değerlendirin. Eylemlerinizi bu değerlerle uyumlu kılın.
- İnsan gücünün sınırı yoktur ve kadınlar çok özel bir güce sahiptir. Bu gücü, günlük hayatınızda küçük de olsa pozitif değişiklikler yaratmak için kullanabilirsiniz.

Aşama 1: Isınma

Bir Sırrım Var

UYGULAMA

- Katılımcılar bir halka oluşturacak şekilde ayakta dururlar.
- Kolaylaştırıcı, bir gönüllüden hoşlandığı bazı özelliklerini açıklayan bir cümle düşünerek alıştırmaı başlatmasını ister.
- Oyun, gönüllünün cümleyi sol tarafındaki kıza fısıldamasıyla başlar.
- Oyun, her katılımcının cümleyi solundaki kızın kulağına fısıldamasıyla son katılımcıya ulaşıncaya kadar devam eder.
- Halka tamamlandığında, son katılımcı cümleyi yüksek sesle söyler.
- Oyun, gönüllünün başlangıçtaki cümleyi yüksek sesle söylemesi ve bunun, son katılımcıya ulaşan haliyle ile karşılaştırılmasıyla sona erer.

Aşama 2: Ana Egzersiz

Köprümüzü Kurlmak

HEDEFLER

Bu alıştırma, katılımcıların iletişimin önemini ve zorluklarını hissetmelerine ve anlamalarına yardımcı olur.

UYGULAMA

Oturma Düzeni

Katılımcılar iki gruba ayrılır.

AMAÇLAR

- İletişimin ne olduğunun öğrenilmesi
- İletişimin günlük hayatta neden önemli olduğunun öğrenilmesi
- İletişim eksikliğinin nasıl sorunlara yol açabileceğinin öğrenilmesi
- İletişimin nasıl artırabileceğinin öğrenilmesi
- İyi iletişimin liderler için neden şart olduğunun öğrenilmesi

GEREKİLİ ARAÇLAR

Hiçbir özel araç gerekmemektedir

SÜRE

Yaklaşık bir saat 30 dakika

GEREKİLİ ARAÇLAR

Eski gazeteler, yapışkan bant

- Kolaylaştırıcı oyunun amacını, her grubun yarısını yapacağı bir köprü inşa etmek olarak açıklar. Gruplardan hiçbiri diğerini köprünün yarısını inşa ederken görmemelidir ve iki grup doğrudan iletişime girmeyecektir. Her grup bir kişiyi sözcü olarak seçer. Sözcü diğer gruba sadece iki kez görüşmeye gitme hakkına sahip olacaktır. Sözcü, diğer gruba, kendi grubunun köprünün yarısını nasıl inşa edeceği hakkında bilgi verecektir. Bu bildirim sırasında sadece kelimelerden yararlanacak ve ellerini hiçbir şekilde kullanmayacaktır. Sözcü, her gidişinde diğer grubun yanında en fazla bir dakika kalabilir. Grubuna geri döndüğünde, grubunun üyeleriyle dilediği şekilde iletişim kurmakta serbesttir. Buradaki ana fikir; her iki takımın da ortak bir köprü fikrine sahip olmasıdır, böylece köprünün her bir yarısı diğer yarının mümkün olduğunca aynısı olacaktır ve iki yarım köprü birleştirildiğinde, tek bir tam köprü kurulabilecektir.
- Kolaylaştırıcı ekibi iki gruba ayırır.
- Her grup en az 25 sayfa eski gazete ve yapışkan bant alır.
- Gruplar, birbirlerini göremeyecek şekilde yerlerine oturur.
- Köprünün yarısını oluşturmak, en fazla 30–40 dakika sürmelidir.
- Köprünün iki yarısı tamamlandıktan sonra, iki grup bir araya gelerek iki yarının birbiriyle uyumlu olup olmadığına bakar.
- Kolaylaştırıcı, katılımcıların iletişimin önem ve zorluklarını anlamalarına yardımcı olmak için aşağıdaki soruları sorar:
- İki yarım köprü birbirine ne kadar benziyor?
- İki yarım köprü arasındaki farklar nelerdir? İletişim ve yöntemi bunu nasıl etkilemiş olabilir?

- Alıştırmada kullanılan iletişimin zorlukları nelerdi?
- Sonuçlar nasıl daha iyi olabilirdi?
- Gerçek hayatta iletişim eksikliği olduğunda ne gibi sorunlar meydana gelebilir?
- Bu alıştırmadan liderlikle nasıl bir ilişki var?
- Liderler sadece doğrudan ve yüz yüze iletişimde mi bulunmalı? Bir liderin gereksinim duyabileceği diğer iletişim becerileri türleri ve her türün ve güçlü zorlu yönleri nelerdir?
- Günlük hayatımızda daha iyi iletişim kurmak için hangi adımları atabiliriz?

Bugün Ne Yapabilirim?

Küçük şeyler bile bu dünyada daha iyiye doğru bir değişiklik yaratabilir.

Deneyin!

- Ailenizde veya arkadaşlarınız arasında anlaşamadığınız bir kişi seçin. Bu kişiyle nasıl iletişim kurduğunuza dikkat edin. Kendinize şu soruyu sorun: Bu kişiyle ilişkiyi, onunla farklı bir iletişim kurarak nasıl iyileştirebilirim?
- Ailenizde veya yaşadığınız toplumda değişmesini istediğiniz bir konu seçin ve arkadaşlarınızın ve ailenizin bu değişimi neden önemli gördüğünüzü anlamalarını sağlayacak şekilde anlatmanın yollarını bulun.

Aşama 1: Isınma

Ses Çıkarıyoruz

UYGULAMA

- Katılımcılar ayakta durarak bir halka oluştururlar.
- Bir katılımcı küçük bir el hareketi yaparak (örneğin, elini sallamak) ve hafif bir ses çıkararak egzersizi başlatır.
- Sonra, yanındaki kişi aynısını yapmayı dener ve halkadaki herkes hareketi tekrarlar.

Not: Gruptaki herkesin aynı el hareketini ve aynı sesi sergilemesi beklenirken, kızların yaratıcı fikirleri karşısında şaşkınlığa uğrayacaksınız.

Aşama 2: Ana Alıştırma

Köprümüzü Kurmak

HEDEFLER

Bu alıştırma, katılımcıların ortak bir vizyon oluşturmaya, onu kavramasına zorluklarını anlamaya çalışmasına yardımcı olur.

UYGULAMA

Oturma Düzeni

Katılımcılar, maksimum yedişer kişi içeren gruplara bölünürler.

Ortak Vizyonumuzu Şekillendirme

- Kolaylaştırıcı, her grubun, okullarında, toplumlarında, dünyada veya başka bir alanda görmek istedikleri bir değişime ilişkin vizyon oluşturmak üzere bir araya gelen bir grup insanı anlatan bir öykü oluşturacağını açıklar.

AMAÇLAR

- Ortak vizyonun ne olduğunun öğrenilmesi
- Bunun neden önemli olduğunun öğrenilmesi
- Liderlerin neden ortak bir vizyonla çalışması gerektiğinin öğrenilmesi
- Ortak bir vizyonu nasıl ve kiminle birlikte oluşturması gerektiğinin öğrenilmesi
- Ortak bir vizyonun gerçek hayatta nasıl uygulanabileceğinin öğrenilmesi

GEREKLİ ARAÇLAR

Hiçbir özel araç gerekmemektedir

SÜRE

Yaklaşık bir saat 30 dakika

GEREKLİ ARAÇLAR

Kâğıt, yapışkan bant

- Katılımcılardan öykülerinde kurguladıkları herkesin duyguları hakkında düşünmeleri istenmektedir. Öykü, grubun vizyonunu oluşturduktan sonra atılacak adımlardan en azından ilkinin de içermelidir.
- Katılımcılardan, vizyonu şekillendirirken karşı karşıya kalılabilecek zorluklar hakkında da düşünmeleri istenmektedir.
- Her grup vizyonunu (grubun görmek istediği değişim) kâğıda kolay okunur şekilde yazmalıdır.
- Kolaylaştırıcı, tüm gruplar işlemlerini tamamladığında, her gruptan öyküyü anlatacak bir sözcü seçmesini ister.

Not: Öykü gerçek veya tamamen kurgu olabilir.

Öyküyü oluşturmak için tahmini süre:
20–30 dakika

- Tüm gruplar görevlerini tamamladığında, her gruptan bir temsilci tüm katılımcılara öyküyü anlatır. Sonra grubunun vizyonunu panoya veya duvara yapıştırır.
- Her grup öyküsünü en fazla beş dakika içinde anlatmalıdır.
- Her grup vizyonunu yazdıktan ve öyküsünü anlattıktan sonra, kolaylaştırıcı aşağıdaki soruları sorarak tartışma başlatır:
 - Öykü üzerinde çalışırken neler hissettiniz? Öykünüzdeki insanların, sizin öyküyü oluştururken hissettiklerinizle aynı duygulara sahip olduğunu düşünüyor musunuz?
 - Grubun ortak vizyonu liderliği nasıl etkiler?
 - Grubunuzun en güçlü noktaları nelerdir?
 - Grubunuzun karşılaştığı en büyük zorluklar nelerdir?
 - Bir grubun bir araya gelmesinin ve ortak bir vizyon oluşturmasının kolay olduğunu düşünüyor musunuz? Neden kolay veya neden zor gördüğünüzü açıklayın.

- Bir kadın olarak, aileniz, okulunuz, yaşadığınız toplum veya dünyada değişikliğin gerçekleştirilmesinde nasıl daha güçlü bir role sahip olabilirsiniz?

Bugün Ne Yapabilirim?

Küçük şeyler bile bu dünyada daha iyiye doğru bir değişiklik yapabilir.

Deneyin!

- Çeşitli malzeme veya bezemelerle süslediğiniz bir kâğıda aileniz, okulunuz, yaşadığınız toplum veya dünyada farklı görmek istediğiniz en az 10 şeyi yazın.
- Bunlardan aklınıza ve yüreğinize en yakın bulduğunuz ve başkaları üzerinde etki yaratabileceğini düşündüğünüz şıkki seçin.
- Ortak bir vizyon oluşturmak üzere kimi size katılmaya davet edebileceğinizi düşünün. Sizinle birlikte çalışabilecek en az bir kişi bulana dek düşünmeyi sürdürün.
- Grup olarak, vizyonunuza doğru bir adım ilerleyebilmek için izleyebileceğiniz bazı pratik, kolay adımlar önerin

Aşama 1: Isınma

En Uzun Zinciri Oluşturma

Bu alıştırma, katılımcıların hedeflerine ulaşmak için fırsatları değerlendirmesine ve yeteneklerini küçümsememesine yardımcı olur.

UYGULAMA

- Katılımcılar iki gruba ayrılır
- Kolaylaştırıcı, her grubun amacının farklı insanlardan ve etraflarındaki herhangi bir şeyden (giysiler, sopalar, vb.) oluşan uzun bir zincir yapmak olduğunu söyleyerek oyunu açıklar. Amaç, zinciri mümkün olduğunca uzun yapmaktır. Katılımcılar zinciri odanın dışına, koridora, merdivenlere veya diğer açık alanlara kadar uzatabilirler.
- En uzun zinciri oluşturan grup galip ilan edilir.

Aşama 2: Ana Alıştırma

HEDEFLER

Bu alıştırmanın amacı, katılımcıları, güç birlikleri oluşturma becerisi kazanmak; bireysel veya kurumsal destekçileri belirli bir amaca hizmet etmek üzere bir araya getirmek üzere eğitmektir.

UYGULAMA

Oturma Düzeni

Katılımcılar en fazla beş üyeli gruplara bölünürler. Kendilerini en rahat hissettikleri şekilde oturabilirler.

Konuyu Seçme

Kolaylaştırıcı, her gruptan, tercihen yaşadıkları toplumla ilgili bir konu/amaç seçmelerini ister. Gruplar aşağıdaki listeden bir konu seçebilirler veya kendi konularını belirleyebilirler. Aşağıda bazı değerli amaçlardan örnekler sunulmuştur:

AMAÇLAR

- Güç birliğinin ne olduğunun öğrenilmesi
- Güç birliğinin bir lider için neden önemli olduğunun öğrenilmesi
- Yaratıcılığın güç birlikleri oluşturmaya nasıl yardımcı olabileceğinin öğrenilmesi
- Ne zaman güç birliği oluşturmak gerektiğinin öğrenilmesi

GEREKLİ ARAÇLAR

Hiçbir özel araç gerekmemektedir; katılımcılar eğitim ortamındaki herhangi bir şeyi kullanabilirler

SÜRE

Yaklaşık bir saat 10 dakika

GEREKLİ ARAÇLAR

Sunum tahtaları, renkli kalemler (veya keçeli kalemler, sihirli kalemler,

- Kızlar eğitim konusunda erkeklerle aynı fırsatlara sahip olmalıdır.
- Devlet; ebeveynler çocuklarına bu aşuları sağlayacak kaynaklara sahip olmasa bile ülkedeki her çocuğun gerekli aşuları zamanında olmasını sağlamalıdır.
- Dükkânlar sigaraları cezbedici bir şekilde sergilememelidir.
- Savaş sırasında öncelik çocukları çatışma bölgesinden çıkarmak olmalıdır.
- Çocuk işgücü konusunda güçlü kararlar alınmalı/kanunlar çıkarılmalıdır.

Kimlerle Güç Birliği Yapılabileceğinin Belirlenmesi

Katılımcılar, yaşadıkları toplumdan en az altı kişi veya kurum belirlemeli ve şunları tartışmalıdır:

- Neden bu kişi veya kurumları seçtiler, bu kişi veya kurumların nasıl bir katkısı olur veya meselenin çözümüne nasıl yardımcı olabilirler?
- Bu konuyla neden ilgilenebilirler?
- Bu olayla neden İLGİLENMİYOR olabilirler?
- Bu olayda sizin yanınızda olmaya özendirmek amacıyla ne söyleyebilir veya ne yapabilirsiniz?
- Onlardan tam olarak ne istiyorsunuz?

Sunum

Katılımcılar bulgularını sunum tahtasında bir öykü şeklinde veya resimlerle sergilerler veya başka herhangi bir şekilde tartışırlar.

Grup Tartışması

Tüm gruplar sunumlarını tamamladığında, kolaylaştırıcı aşağıdaki sorularla tartışmayı başlatır:

- Güç birliği yapılacak kişi ve kurumları bulmanın kolay olduğunu düşünüyor musunuz?

- Güç birlikleri neden önemlidir?
- Sonuca götürecek bir güç birliğinin özellikleri nelerdir?
- Güç birliklerini oluşturmada kullanılan en iyi araçlar nelerdir?
- Red edilmeniz halinde bu durumla nasıl başa çıkarsınız ve bir lider olarak bu red edilme durumunu nasıl olumluya dönüştürürsünüz?
- Güç birliklerinden tam olarak ne istediğinizi nasıl tanımlarsınız?

Bugün Ne Yapabilirim?

Küçük şeyler bile bu dünyada daha iyiye doğru bir değişiklik yaratabilir.

Deneyin!

Şu türde sorular tasarlayın:

- Ailemde veya yaşadığım toplumda, iyileştirmek için hangi olayı seçebilirim?
 - Güç birliği yapmak üzere kimleri seçebilirim?
 - Onları cezbetmek için hangi adımları atabilirim?
 - Her birinden tam olarak istediğim şey nedir?
-

Aşama 1: Isınma

Saçma Bir Öykü Oluşturma

Bu alıştırma, katılımcıların, insanların nasıl farklı düşünebileceğini ve birbirlerinin fikirleri ile nasıl gelişebilecekleri öğrenmelerine yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır.

UYGULAMA

Oturma Düzeni

Katılımcılar en az beşer üyeli gruplara bölünürler

- Kolaylaştırıcı her katılımcıdan, önceki gün gerçekleştirdiği bir eylemi açıklayan bir cümleyi kâğıda yazmasını ister. Bu eylem okulda, evde veya başka herhangi bir yerde yapılmış olabilir, ancak tek bir eylem olmalıdır.
- Her grup, cümlelerini bir araya getirir ve söz konusu grup üyelerinin kâğıtlarında yer alan tüm eylemleri içeren bir öykü yazar.
- Her gruptan bir temsilci, öyküyü tüm grupların önünde okur.

Aşama 2: Ana Alıştırma

HEDEFLER

Bu alıştırma katılımcıların farklılıklara değer vermeyi öğrenmesine yardımcı olur.

UYGULAMA

Oturma Düzeni

Katılımcılar en fazla beşer üyeli gruplara bölünürler. Kendilerini en rahat hissettikleri şekilde oturabilirler.

- Kolaylaştırıcı alıştırmayı şu sözlerle açıklar: “Hayvanat bahçesindeki tüm hayvanlar (böcekler, kuşlar, balık ve diğer deniz canlıları, vb.) hayvanat bahçesini daha barış içinde, daha organize ve mümkün olan her açıdan daha iyi bir durumda görmek için, kurallar konmasını ister. Her kural, hayvanlardan birinin diğerlerine öğretebileceği bir

AMAÇLAR

- Farklılıkların neden önemli olduğunu öğrenilmesi
- Farklılıkları nasıl fark edebileceğinin ve onlardan, hedefleri gerçekleştirmek üzere nasıl yararlanılabileceğinin öğrenilmesi
- Farklılıklardan bir şeyler öğrenmenin varsayılan bir eylem mi, yoksa bilinçli bir çaba mı gerektirdiğinin keşfedilmesi
- İnsanların farklılıklardan öğrenmeye neden direndiğinin ve farklı olanı neden bir tehdit olarak algılayabileceğinin öğrenilmesi

GEREKLİ ARAÇLAR

Kalemler, kâğıt

SÜRE

Yaklaşık bir saat

GEREKLİ ARAÇLAR

Büyük boy kâğıt, renkli ve keçeli kalemler, yapışkan etiketler, sim, veya yapışkanlı renkli kâğıt (isteğe bağlı)

şeye dayanmalıdır. Örneğin; karıncalardan öğrenebilecekleri şekilde herkes tek sıra halinde yürümelidir veya kuğulardan öğrenebilecekleri şekilde herkes temiz olmalıdır.

- Her grubun katılımcıları, kuralları ve her kuralın hangi hayvanın davranışına dayandığını belirtmelidir. Gruplar, sunumlarını mizahi şekilde yapmaları ve sunum tahtasında hayvanların resimlerine veya çizimlerine de yer vermeleri yönünde teşvik edilebilir.

Sunum

Gruplar ödevlerini tamamladıktan sonra, her gruptan bir temsilci kendi grubunun kurallarını sunar ve grubunun, hayvanat bahçesi topluluğunu daha iyi bir topluluk haline getirecek bir dizi kuralı nasıl oluşturduğunu açıklar.

Grup Tartışması

Tüm gruplar sunumlarını tamamladığında, kolaylaştırıcı aşağıdaki sorularla tartışmayı başlatır:

- Hayvanat bahçesinde nasıl bir çeşitlilik var?
- Değişik hayvanlar arasındaki farklılıkları fark etmek kolay mı? Bu, insanlar arasındaki farklılıkları fark etmek kadar kolay mı?
- Bu egzersize başladığınızda, bir bütün olarak toplum için iyi olan kuralları oluşturmak amacıyla her hayvandan bir şey öğrenmek sizce kolay mıydı?
- İnsanlar nasıl farklı olabilir?
- İnsanların 'farklılıklardan öğrenme' olgusuna direnmesi mümkün müdür? Neden?
- Toplumunuzda desteklemek istediğiniz bir olgu varsa, etrafınızdaki insanların farklılıklarından en iyi şekilde nasıl yararlanabilirsiniz?

Bugün Ne Yapabilirim?

Küçük şeyler bile bu dünyada daha iyiye doğru bir değişiklik yaratabilir.

Deneyin!

Aşağıdaki sorular üzerinde düşünebilirsiniz:

- Kendinizi hangi açıdan ailenizdeki, sınıfınızdaki veya arkadaş grubunuzdaki bireylerden farklı görüyorsunuz?
 - Aile üyeleriniz, sınıf arkadaşlarınız veya arkadaşlarınız sizden nasıl farklı?
 - Aile üyelerinizden, sınıf arkadaşlarınızdan veya arkadaşlarınızdan hiç değilse birini mutlu etmek için, bu farklılıkları nasıl kullanabilirsiniz?
 - Arkadaşlarınızın farklılıklarından öğrenebileceğiniz tek bir şey ne olabilir?
-

Aşama 1: Isınma

Korkular

Bazen, korkularımız olmasına rağmen bundan bahsetmeyiz. Korkularımız genellikle seçenekleri görmemizi engeller; korkularımızı bilmek ve bunlarla yüzleşmek onlardan kurtulmamıza yardımcı olabilir. Bu alıştırma, her katılımcının korkularını keşfetmesine yardımcı olacaktır..

UYGULAMA

Oturma Düzeni

Katılımcılar büyük grup düzeninde birlikte oturabilirler

- Kolaylaştırıcı veya bir gönüllü, her katılımcıya bir parça kâğıt verir ve ondan, hayatındaki en büyük korkularından birini yazmasını ister. Katılımcılar kâğıda kendi adlarını veya kimliklerini ortaya çıkarabilecek başka herhangi bir bilgi yazmamalıdır. Katılımcılara korkularını yazmaları için en fazla iki dakika süre tanınabilir.
- Kolaylaştırıcı bir gönüllüden kâğıtları toplamasını ve onları kutuya veya çanağa koymasını ister.
- Kolaylaştırıcı kutuyu alarak kâğıtları karıştırır; sonra başka bir gönüllüden kutuyu dolaştırmasını ve her katılımcının bir kâğıt seçmesini sağlamasını ister.
- Kolaylaştırıcı katılımcılardan sırayla seçtikleri kâğıdı okumalarını ve bunu yazan kişinin bu korkuya neden sahip olduğu konusundaki tahminlerini açıklamalarını ister. Kolaylaştırıcı onlara korku hakkında saygıyla konuşmaları gerektiğini söyler, bir yandan da bunu esprili bir şekilde belirtmelerini teşvik eder. Her katılımcıya 30 saniye süre tanınabilir. 30 saniye dolduğunda bir gönüllünün uyarması (zil veya başka bir obje kullanılabilir) yararlı olacaktır.
- Bunun ardından, kolaylaştırıcı ortak korkuları tartışmaya birkaç dakika ayırır.

AMAÇLAR

- Belirli bir hedefe ulaşmanın farklı yollarının nasıl belirleneceğinin öğrenilmesi
- Her çözümün nasıl değerlendirileceğinin ve en uygun olanın nasıl belirleneceğinin öğrenilmesi
- Çözümleri uygularken, yaratıcı seçeneklerin nasıl bulunacağını öğrenilmesi

GEREKLİ ARAÇLAR

Kalemler, bir cümlenin sığabileceği küçük kâğıt parçaları, küçük bir kutu veya çanak

SÜRE

Yaklaşık bir saat 15 dakika

GEREKLİ ARAÇLAR

Büyük boy kâğıt, kalemler, keçeli kalemler

Aşama 2: Ana Alıştırma

HEDEFLER

Bu alıştırma, katılımcıların kendilerini çaresiz hissettikleri veya hiçbir çözümün mümkün görünmediği güç durumlarda farklı çözümleri keşfetmelerine yardımcı olur.

UYGULAMA

Oturma Düzeni ve Hazırlık

Katılımcılar altı veya yedi kişilik gruplara bölünürler. Kendilerini en rahat hissettikleri yerde oturabilirler.

- Kolaylaştırıcı katılımcılardan, bir gemide olduklarını ve kopan bir fırtınanın gemiyi ıssız bir adanın kıyılarına sürüklediğini hayal etmelerini ister. Her katılımcıya gemiden kendilerine ait ve çok değerli buldukları sadece bir tek şey alma izni verilir. Bu eşya, kendi yaşlarındaki birinin almak isteyebileceği bir şey olmalıdır.
- Kolaylaştırıcı katılımcılardan tercihlerini kâğıda yazmalarını ister.
- Her grup, her üyenin gemiden getirdiklerini grubun hayatta kalması için nasıl kullanacaklarını planlamak üzere birlikte çalışır. Gruplar, üyelerinin gemiden getirdiği her bir eşyayı kullanmak ZORUNDADIR.
- Gruplar, sunumları için renkli veya keçeli kalemlerle çizimler yapmaları yönünde teşvik edilirler.

Sunum

İşlem tamamlandığında, her gruptan bir temsilci grup üyelerinin gemiden yanında getirdiği eşyaların nasıl kullanılacağına ilişkin planı sunar.

Grup Tartışması

Tüm gruplar sunumlarını bitirdiğinde kolaylaştırıcı aşağıdaki soruları sorarak tartışmayı başlatır (tüm sorular için yeterli zaman yoksa, kolaylaştırıcı sorular arasında seçim yapabilir):

- Hayatta kalmak sizin için ne anlam ifade ediyor? Adada yaşayarak hayatta kalmayı mı, yoksa yardım istemeyi mi?
- Bu alıştırmada ne gibi zorluklarla karşılaştınız?
- Son plana ulaşmadan önce kaç alternatifi değerlendirdiniz? Çözümünüzü neye dayandırdınız?
- İcinizden biri gemiden diğerlerinin yük olarak gördüğü bir şeyi getirdi için birbirinizi suçladınız mı?

- Bu suçlama, çözümü bulmanızda yardımcı oldu mu?
- Yoksa gruba negatif enerji mi yükledi?
- Yüklediyse, bununla nasıl başa çıktınız?
- Grubu birleştirmeye çalışan belirli bir kişi var mıydı?
- Sizce onun görevi ne kadar ve neden önemliydi?
- Tüm bunlarda, esneklik nasıl bir rol oynadı?
- Isınma alıştırmasından öğrenebileceğimiz ve bize bu alıştırmada yardımcı olabilecek bir şey var mı?
- Bu alıştırma gerçek hayatta nasıl uygulanabilir?

Bugün Ne Yapabilirim?

Küçük şeyler bile bu dünyada daha iyiye doğru bir değişiklik yaratabilir.

Deneyin!

Aşağıdaki sorular üzerinde düşünebilirsiniz:

- Ailenizde veya okulunuzda, üzerinde daha önce düşündüğünüz ancak henüz çözümleyemediğiniz bir sorunu seçin.
- Bu sorun hakkında, mümkün olabileceğini asla düşünmediğiniz kadar yaratıcı bir şekilde düşünün.
- Bu durumu bir parça iyileştirip iyileştiremeyeceğinizi görmek için çözümleri değerlendirin.
- Duruma daha fazla yaratıcılık ekleyip ekleyemeyeceğinizi görmek için, her birkaç günde bir ne yaptığınızı değerlendirin.

Aşama 1: Isınma

Benim için Ne Önemli?

Bu alıştırmayı, katılımcıların başkalarının değerlerini kabul etmesine ve diğer insanların değerlerinin farklı ve bazen önceden tahmin edilemez olabileceğini anlayışla karşılaşmasına yardımcı olur.

UYGULAMA

Oturma Düzeni

Katılımcılar kendilerini en rahat hissettikleri şekilde oturabilirler

- Kolaylaştırıcı katılımcılardan, kuvvetle inandıkları bir şeyi en iyi açıklayan soruyu yazmalarını ister. Sorunun doğrudan olması ve kolayca anlaşılır bir cevabı gerektirmesi tercih edilir. Bu aşama için beş dakika süre tanınabilir.

Örnekler:

S: Paranızı harcayabileceğiniz en iyi şey nedir?

C: Seyahat.

S: Hayatınızdaki en kötü an nedir?

C: Annemin bana bağırdığı an.

S: En iyi arkadaşınız kimdir?

C: Bana asla yalan söylemeyen biri.

- Beş dakika sonra, kolaylaştırıcı her katılımcıdan kendi sorusunu ve cevabını okumasını ister.
- Herkes bu işlemi tamamladığında, kolaylaştırıcı herkese, soruları duyduğu anda yanıtı bildiğini düşünüp düşünmediğini sorar. Katılımcılara, bu egzersizdeki soru ve cevapların değerlerimizle ilgili olduğunu vurgulamak da önemlidir. Değerlerimiz, önemli olduğunu düşündüğümüz şeylerdir.

AMAÇLAR

- Değerlerin neler olduğunun öğrenilmesi
- Değerlerin iyi ya da kötü olmak zorunda olup olmadığının öğrenilmesi
- Değerlerin liderlikle nasıl bağlantılı olduğunun öğrenilmesi
- Değerlerin karar verme sürecimizi nasıl etkilediğinin öğrenilmesi
- Değerlerin hayatlarımızı nasıl etkilediğinin ve şekillendirdiğinin öğrenilmesi

GEREKLİ ARAÇLAR

Kalemler, kâğıt

SÜRE

Yaklaşık bir saat

GEREKLİ ARAÇLAR

Pano veya sunum tahtası;
her biri farklı renkte iki
adet kart seti (kâğıt veya
karton olabilir); kalemler

Aşama 2: Ana Alistirma

HEDEFLER

Bu alıştırma, katılımcıların kendi değerlerini fark etmesine, bu değerlerin karar verme süreçlerini nasıl etkilediğini ve insanların bu değerlere karşı nasıl davranabileceğini anlamasına yardımcı olur.

UYGULAMA

Oturma Düzeni ve Hazırlık

Katılımcılar, en az üç, en fazla beş grup olacak şekilde gruplara bölünürler. Kendilerini en rahat hissettikleri şekilde oturabilirler. Her grup kendisine bir isim belirler.

BÖLÜM 1

- Kolaylaştırıcı katılımcılara “değerler” kelimesinin ne ifade ettiğini sorar. Katılımcılar buna bir veya iki kelime ile yanıt vermelidir. Kolaylaştırıcı bu kelimeleri sunum tahtasına yazar. Tüm katılımcıları, düşüncelerini paylaşmaya teşvik eder. İnançlar, önemli olan şey, iyi veya kötü algısı, doğru veya yanlış algısı, vb. gibi ilgili kelimelerin kullanımını da teşvik edebilir.
- Kolaylaştırıcı katılımcıların yanıtlarını yazdıktan sonra etğin günlük hayatı ve karar verme sürecini nasıl etkilediğine ilişkin bir tartışmaya birkaç dakika vakit ayırmalıdır.

BÖLÜM 2

- Kolaylaştırıcı her gruba, aşağıdaki paragrafı içeren sayfalar verir ve bunu onlara okur:

“Arap dünyasındaki kadınlar, ülkelerindeki okuma yazma bilmeyen nüfusun üçte ikisinden fazlasını oluşturmaktadır. Bunun ana nedenlerinden biri, köylerde temiz suyun bulunmayışıdır. Kadınlar suyu uzun mesafelerden getirmek zorunda kalmakta, bu da çok zaman aldığından, okula gitmek için yeterli vakti bulamamaktadır. Sabah önce okula sonra su taşımaya gittiklerinde, eve hava karardıktan sonra dönebilmekte ve bu durum aileleri tarafından kabul görmemektedir. Aileler genellikle erkek çocuklarını okula, kız çocuklarını da su taşımaya göndermeyi tercih etmektedir. Bunun nedeni, bazılarının kadınların evlenerek kocalarına hizmet edeceğini, oysa erkeklerin çalışarak eve yani kendilerine lara para getireceğini düşünmesidir. Bu nedenle, erkek çocuklar okula gitmekte önceliğe sahiptir.”

- Kolaylaştırıcı, her gruba her biri farklı renkte olan iki küme kart dağıtır (örneğin, bir kart kümesi mavi ve diğer kart kümesi sarı olabilir).
- Kolaylaştırıcı her grubun konuyu kendi aralarında tartışmasını ve kız ailelerinin, kızların süregelen eğitimsizliğine katkıda bulunabilecek dört değerini tanımlamasını ister. Katılımcılar her değeri ve gruplarının adını aynı renkteki karta (örneğin, mavi kartlara) yazmalıdır.
- Sonra katılımcılardan, ailelerin şimdiki değerlerinin yerine geçirmeleri halinde, kızların güçlenmesine ve öğrenmesine olumlu etki edecek değerleri bulmaları istenir. Sonra, diğer kart kümesine (örneğin, sarı renkli kartlar) grubun olumsuz etki yarattığını düşündüğü değerler ile olumlu etki yaratabileceğini düşündüğü değerleri yazmaları istenir. Grupların adı bu kartların üzerine de yazmalıdır.
- Sonra, gruplar sarı kartları, mümkünse odanın dışında bir yeri kullanarak, nasıl gizleyebileceklerine karar verirler. Kolaylaştırıcı onları yenilikçi ve eğlenceli bir şekilde gizlemeleri için teşvik eder.
- Sarı kartlar gizledikten sonra, her grup, diğer gruplardan birinin kartları bulması için bir plan hazırlamalıdır. Planlar, kartların yeri hakkında ipuçlarını veya gizlenen yerlerin bir haritasını içerebilir.
- Sonra her grup, sarı kartların yerlerini gösteren planla birlikte, mavi kartlarını diğer grupla değiştirmelidir. Grupların plana göre sarı kartların yerini bulmak için 10 dakikasını bulunmaktadır.
- 10 dakika sonra veya herkes kartları bulduğunda (hangisi önce gerçekleşirse) tartışma başlayacaktır.

Grup Tartışması

Tüm kartlar bulunduğu anda, kolaylaştırıcı aşağıdaki sorularla tartışmayı başlatır:

- Bulunan kartları ve düşüncelerinizi gözden geçirdikten sonra, sizce kızların eğitimsizliğine neden olan belli başlı değerler nelerdir? (Her grup -bulduklarının veya diğer gruba ait kartların arasından seçmek koşuluyla- sadece en önemli olduğunu düşündüğü değeri belirtmelidir. Kolaylaştırıcı, bu değerleri panoya veya sunum tahtasına yazar. İki grubun aynı değeri seçmesinde sakınca yoktur).
- Bu değerlerin ailelere ne faydası var?
- Bu değerler ailelerin karar verme süreçlerini nasıl etkiler?
- Sizce hangi değerler, var olan değerlerden daha iyi? (Kolaylaştırıcı panodaki veya sunum tahtasındaki her değeri yüksek sesle okur ve tartışmaya açar.)
- Sizce aileler neden sizin önerdiğiniz değerleri seçmedi?
- Değerler liderliği nasıl etkiler? Bunlar karar verme sürecine nasıl katkı sağlıyorlar?
- İnsanların değerlerini değiştirmesi kolay mıdır? Neden kolay veya zor gördüğünüzü açıklayın.

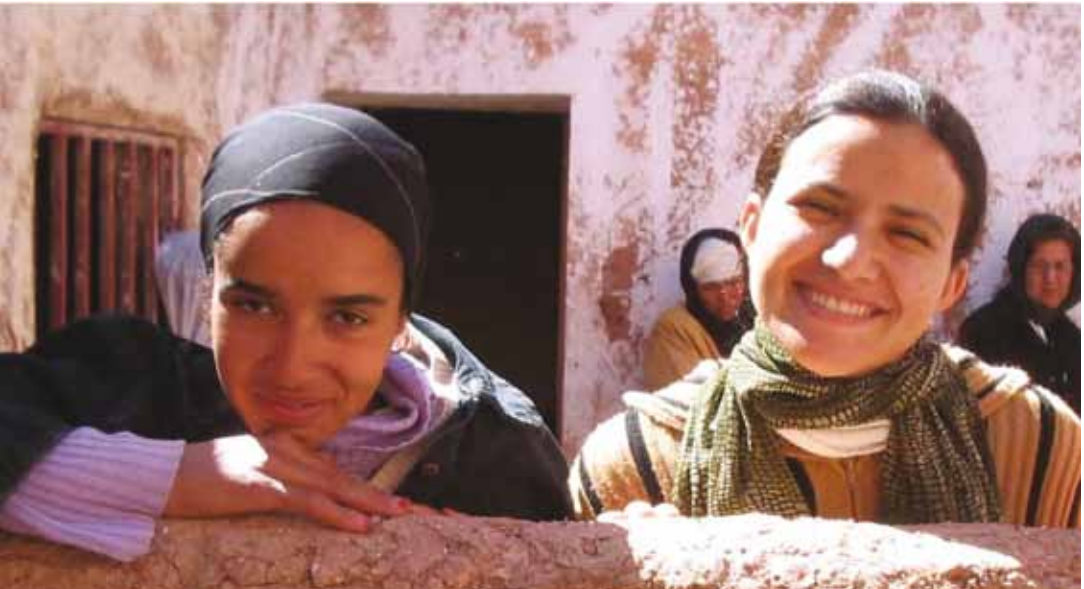
Bugün Ne Yapabilirim?

Küçük şeyler bile bu dünyada daha iyiye doğru bir değişiklik yaratabilir.

Deneyin!

Aşağıdaki sorular üzerinde düşünebilirsiniz:

- Hayatınızda size güç veren beş ana değer nedir?
 - Hayatta gücünüzü uygulamada size engel teşkil eden beş ana değer nedir?
 - Gücünüzü engelleyen değerler, karar verme sürecinizi nasıl etkiliyor?
 - Bunları, size daha fazla güç sağlayacak değerlerle değiştirebilir misiniz?
 - Bu değerleri günlük hayatınızda nasıl uygulayabilirsiniz? İki haftalık bir süreçte ne gibi değişiklikler yaşayabilirsiniz?
-

Beyin fırtınası

Beyin fırtınası için bazı temel yönergeler bulunmaktadır. Bunlar, katılımcıların sosyal çekingenliğini azaltmayı, fikir üretimini canlandırmayı ve grubun genel yaratıcılığını artırmayı amaçlarlar:

1. Miktarla odaklanın

Beyin fırtınası yoluyla, katılımcıların mümkün olduğunca çok fikir öne sürmesi teşvik edilir.

2. Eleştirileri askıya alın

Beyin fırtınasında, eleştirel fikirlere izin verilmemelidir. Katılımcılar fikirleri genişletmeye veya artırmaya odaklanmalıdır. Karar verilememesi durumunda katılımcılar, yenilikçi fikirler üretmek için kendilerini daha özgür hissetmelidir.

3. Aykırı fikirlere olumlu bakın

Fikirlerin uzun bir liste oluşturmasını teşvik etmek için, sıra dışı fikirler hoş karşılanmalıdır. Bunlar, sorulara yeni perspektiflerden bakılarak ve varsayımlar bir tarafa bırakılarak teşvik edilebilir.

4. Fikirlerin birleştirin ve iyileştirin

İyi fikirler, daha iyi tek bir fikir oluşturmak üzere birleştirilebilir. Bu süreçte, fikirlerin gelişmesi desteklenebilir.

5. Katılımı teşvik edin

Kolaylaştırıcı tüm katılımcıları söz almaya teşvik etmeli, ancak hazır değilse zorlamaktan kaçınmalıdır.

6. Tüm fikirleri yazın veya sergileyin

Tüm fikirler, konuyla ilgili görünmeyenleri bile, katılımcıların ifade tarzını aynen kullanmaya çalışarak yazılmalıdır. Bunu yapmak, herkese fikirlerinin önemli

olduğunu gösterecektir. Ayrıca daha fazla fikir üretmelerini de teşvik eder. (Bazen katılımcıların fikirlerini kâğıtlara yazmaları istenebilir, sonra da bu kâğıtlar herkesin görebileceği biçimde sergilenebilir.)

7. Açıklama isteyin

Bir fikir açık ve net değilse netleştirilmesini isteyin, ancak "Nasıl?" veya "Neden?" gibi sorular kullanmaktan kaçınin.

Kişisel Vizyon

Kişisel vizyon nedir?

Kişisel vizyon, kişinin hayatına rehberlik eder. Kişisel vizyonunuz, sizin bir yansımanız olmalıdır. Bu yansıma, dönüşmekte olduğunuz kişiye ait ilham veren bir görünüm sunmalıdır.

Kişisel vizyon neden önemlidir?

Kişisel vizyon, günlerinizin akışına ve yaptığınız seçimlere yol gösterecek yönlendirmeyi sağlar. O olmadığı takdirde, asıl amacınızdan kolayca sapabilirsiniz.

Kişisel vizyonun ana unsurları nelerdir?

Başarılı bir kişisel vizyon, hayatınızın ve gelecekteki kariyerinizin tüm önemli unsurlarını içerir; kim olmak, ne yapmak, nasıl hissetmek, neye sahip olmak, neden vazgeçmek ve kiminle birlik olmak istediğinizi kapsar. Kişisel vizyon geleceğe bakmanıza yardımcı olsa da, temeli günümüzde olmalıdır. Kim olduğunuzun ve kime dönüşmekte olduğunuzun beyanıdır; hayatınızı oluşturma sürecinin çerçevesidir.

Kadınların Öğrenme Ortaklığı (Women's Learning Partnership)
4343 Montgomery Avenue, Suite 201
Bethesda, MD 20814, USA
www.learningpartnership.org